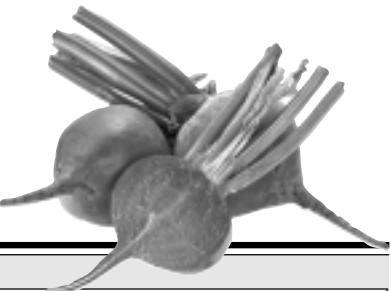

Vaduguns

Otrdiena • 2024. gada 8. oktobris

CENA tirdzniecībā 0,95 EUR

Loterija Tilžā

6.

Foto - E.Gabranovs

Rekordu neizdodas uzlabot

Uzvaras laurus plūc šķilbēniets. Kaijs Fogelis uz goda pjedestāla augstākā pakāpiena kāpa divas reizes: izcīnot uzvaru gan 2500 metru distancē, gan lielajā 10 km skrējienā apkārt Balvu ezeram. "Visgrūtākie bija pēdējie 500 metri," atklāja Kaijs, kurš distanci veica 37,26 minūtēs. Pagaidām rekords pieder Salvim Gruševam – 32,52 minūtēs.

Foto - E.Gabranovs

Foto - E.Gabranovs

Edgars Gabranovs

Aizvadītajā sestdienā tradicionālajā pasākumā "Skrējieni un nūjošana apkārt Balvu ezeram 2024" startēja vairāk nekā 70 sportisti. Ziemeļlatgales Sporta centra vadītājs Arnis Voika neslēpa gandarijumu par burvīgiem laika apstākļiem: "Spīd Saulīte, nav vēja. Izbraucām 10 kilometru distanci un secinājām, ka tikai vienā vietā ir diezgan liela peļķe, bet tā taču arī ir odziņa."

A.Voika joprojām neslēpj, ka gaida lielāku atsaucību no vietējiem novada sportistiem, jo, viņaprāt, daja izvēlas startēt citviet: "Tā ir maza sāpīte, bet kopumā ļoti vēlamies saglabāt šo pasākumu, jo tam ir izsenas tradīcijas. Pēdējos gados skrējējiem ir pievienojusies arī nūjotāji. Tā ir iespēja visiem satikties, izjust kopības sajūtu. Kāda bija sporta vasaras sezona? Ľoti populārs ir pludmales volejbols – ne velti notika dažāda līmeņa turnīri. Tāpat esam pievērsušies bērnu aktivitātēm, piedāvājot tepat, parkā, dažādas spēles jaunajai paaudzei." Jautāts, kā mūspusē izdodas popularizēt tautas sportu, Ziemeļlatgales Sporta centra vadītājs pieļāva, ka tā ir mūsu reģiona maza likstīja: "Paraugoties uz Pierīgu, jāsecina, ka tur cilvēki ir aktīvāki. Mēs ļoti cenšamies aptvert visas mērķauditorijas, par ko liecina daudzie un dažādi pasākumi.

Atcerieties, ka mēs strādājam priekš jums. Ja jums to nevajadzēs, tad izpaliks gandarijums." Spriežot, kā alūksniešiem ik gadu izdodas uz Balviem atvest lielu komandu, A.Voika atzina, ka tas ir labs jautājums: "Informācija bija visās skolās. Skumji, bet man nav atbildes, kur paliek mūsu jaunatne un ģimenes."

Alūksnes Sporta skolas vieglatlētikas trenere Zoja Ribuša atgādināja, ka viņas 23 cīlveku lielā komanda skrējienā apkārt Balvu ezeram nedosies pirmo reizi. "Tā ir laba iespēja trenēties." Interesanti, ka sacensību dienā sportisti nevar pieteikties skrējienam apkārt Balvu ezeram. "Patiesi pēdējā brīdī nevar pieteikties. Kāpēc? Visiem dalībniekiem jāpiešķir numuri, jāsaliek elektroniskā laika kontroles sistēma. Iedomājieties, ja 100 dalībnieki sāk reģistrēties pirms starta. Pēc cik stundām tad sāksies sacensības?" jautā A.Voika. Sportistiem viņš vēlēja gūt prieku un izbaudit sporta saldo pīrāga garšu, lai turpinātu trenēties un nākamgad atkal startētu tradicionālajā skrējienā apkārt Balvu ezeram. Tāpat Ziemeļlatgales Sporta centra komanda ir apņēmības pilna turpināt darbu. "Balvos, kā arī Balkanos, neizpaliks slēpošanas trases. Hokejisti, ja ļaus laika apstākļi, varēs cīkstēties tradicionālajā Vecgada kausā Žīguros. Būs arī citas ziemas aktivitātes ģimenēm," viņi sola.

* Turpinājums 4.lpp.

Nākamajā
Vadugūnā

● Robežnieki – Latgales stiprie ļaudis
Nebaidās mainīt spēles noteikumus un pieņemt izaicinājumus

● Pārbauda, kā pārvadā bērnus
Policijas reids

Īsziņas

Aicina izstrādāt logotipu

Viljakas jauniešu māja izsludinājusi konkursu radoša, oriģināla un vizuāli piesaistoša logotipa izveidei, kas atspoguļotu jauniešu mājas vērtības un enerģiju. Iespējams, tieši jūsu dizains kļūs par jaunās paaudzes simbolu un tiks izmantots gan suvenīros, gan informatīvajos materiālos. Konkursa nosacījumi: dalībnieku vecuma ierobežojums nepastāv; katrs dalībnieks drīkst iesniegt līdz diviem logotipa variantiem līdz 3.novembrim.

Lauku labumu tirdziņš Balvos

12.oktobrī Balvos, laukumā pie Balvu Kultūras un atpūtas centra, notiks tradicionālais lauku labumu jeb *zaļais tirdziņš*, kurā varēs iegādāties dažādus lauku labumus, mājražotāju gardumus un amatniecības izstrādājumus.

Pateicība

BALTINAVAS VIDUSSKOLAS SKOLOTĀJI sirsnīgi pateicas vidusskolēniem par fantastiski noorganizēto Skolotāju dienu! Paldies par jūsu vadītajām mācību stundām, par aizraujošo izlaušanās spēli skolas telpās, par apbrīnojami saplānoto un piepildīto dienu!

Paldies par Skolotāju dienas pārsteigumiem Baltinavas kultūras nama vadītāji Lidijai Ločmelei, "zoles" entuziastam Andrim Ločmelim, "Kadiķugu" saimniekiem Jānim un Rudītei Kašiem, Baltinavas muzeja muzejpedagoģei Anitai Ločmelei!

Baltinavas vidusskolēni, jūs esat radoši un varoši! PALDIS!

Vārds žurnālistam

Artūrs Ločmelis

Latgalē atkal fiksēti vairāki uz dažādiem objektiem uzzīmēti simboli 'Z', kas pielīdzināmi atbalstam Krievijas uzsāktajai noziedzīgajai karadarbībai Ukrainā. Septembrī jau otro reizi šie simboli uz ceļa zīmēm uzķepāti arī mūspusē – Rugāju pagastā. Ľoti gribētos domāt, ka okupantu atbalstošo zīmējumu autori nav Balvu novada iedzīvotāji, lai gan tam, kurā konkrēti Latvijas pilsētā vai ciemā viņi dzīvo, nav absolūti nekādas nozīmes. Svarīgākais ir apzināties, ka šādi cilvēki ir starp mums – neatkarīgi no viņu ģeogrāfiskās atrašanās vietas. Bet ko gan ar šo apziņu iesākt? Piemēram, cik liela iespējamība, ka tos, kuri 'Z' burtus nupat uzzīmēja Rugāju pagastā, likumsargi noķers un saukš pie atbildības? Un kas viņus motivē šādi rikoties? Viņi ir ideoloģiski rūdīti cilvēki, kuri par Krievzemes noziedzīgo režīmu stāvē un kritīs, un ir gatavi darīt vēl vairāk, lai sētu naidu un pie pirmās iespējas grautu Latvijas valstiskumu, vai arī prasti huligāni, kuriem īsti ne par ko nav sajēgas, bet tādā veidā vienkārši nolēmuši izpausties? Patiesībā diemžēl jāsecina, ka cilvēku, kuru uzkāti vērsti austrumu kaimiņa režīma virzienā, domājams, mūsu vidū netrūkst. Tas nav nekāds jaunums, un nav arī saprotams, ko pievilcīgu viņi okupantu zvērigā rīcībā atrod? Jautājums, kādas sekas šo cilvēku potenciālā rīcība varētu radīt X stundā? Tā arī nav vienkārši nezāle, kuru kādā vasaras dienā savā mazdārzīnā var izravēt. Ar šādiem cilvēkiem jāstrādā, bet jāsecina, ka Latvijas varasvīri kopš neatkarības gadiem nav darījuši faktiski neko, lai mūsu valsts divgabalaino sabiedrību tuvinātu. Mēs labi rakstām tekstu papīros par to, ko sasniegsim un ko jau esam izdarījuši, bet realitāte ir pavism citādāka. Un tā ļoti daudzās jomās.

Latvijā

Nestrādā un nemācās. Aptuveni 27 tūkstoši jauniešu Latvijā nestrādā un nemācās. Gandriz tikpat daudz ir iedzīvotāju valsts septītajā lielākajā pilsētā Rēzeknē. No politiķiem izskan dažādi rosinājumi darbaspēka trūkuma risināšanai, taču šai jauniešu grupai uzmanība tiek pievērsta tikai pastarpināti. Tiesa, jauniešu bezdarbs pēdējos gados ievērojami sarucis. Ja 2011.gadā vecumā no 15 līdz 29 gadiem Nodarbinātības valsts aģentūrā (NVA) reģistrēti bija vairāk nekā 28 tūkstoši bezdarbnieku, tad 12 gadu laikā skaits samazinājies par 75%. Taču ne visi jaunieši bezdarbnieki reģistrējušies NVA. Vienlaikus Izglītības un zinātnes ministrijā ir ideja, kā noteikt obligātu izglītību līdz 18 gadiem. Arī labklājības ministrs Uldis Augulis jau iepriekš uzsvēris, ka jādomā, kā iesaistīt darba tirgū vairākus tūkstošus jauniešu, kuri nemācās un nestrādā. Viņaprāt, viens no risinājumiem varētu būt noteikt vidējo izglītību par obligātu. Savukārt kādreizējais izglītības un zinātnes ministrs Kārlis Šadurskis norādījis, ka atteikšanās no obligātās vidējās izglītības bijusi viena no lielākajām kļūdām.

Sniedz pakalpojumus bez atļaujas. Informācija Veselības inspekcijas datubāzē liecina, ka 2024.gadā vairākās iestādēs Latvijā atklāta ārstniecības pakalpojumu sniegšana bez nepieciešamās atļaujas, līdz ar to šo pakalpojumu sniegšana apturēta. Visos gadījumos pakalpojumi sniegti Rīgā vai Pierīgā. Piemēram, kāds reģistrēts akupunktūras ārsts un mākslas terapeite sniedza pakalpojumus Ārstniecības iestāžu reģistrā nereģistrētās iestādēs. Savukārt divos gadījumos personas veica botuļīna toksīna injekcijas, lai gan nav reģistrētas Ārstniecības personu un ārstniecības atbalsta personu reģistrā.

Būs mākoņains un līs. Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs ("LVĢMC") informē, ka nedēļas vidū laiks būtiski mainīsies. Protī, gaisa spiediens pakāpeniski pazemināsies un laika apstākļus noteiks ciklonu darbība. Mākoņu debesīs būs vairāk, gaidāms lietus, arī vējš kļūs stiprāks. Vienlaikus Latvijā ieplūdis siltāka gaisa masa, un minimālā gaisa temperatūra naktīs būs +6 līdz +12 grādi, bet dienās gaiss iesils līdz +13 un pat +18 grādiem. Arī nedēļas otrajā pusē gaidāmi mainīgi laika apstākļi – atsevišķas dienās un teritorijās līs, tomēr debesis vietām skaidrosies un uzspīdēs pa kādam saules starami.

(Zījas no interneta portāliem www.tvnet.lv, www.apollo.lv, www.delfi.lv)

Jaunus sadarbības projektus meklējot

Foto - no personīgā arhīva

Tiekas dramaturgi ar teātru režisoriem

Zinaida Logina

Ar mērķi satikties, iepazīties, lai veidotos kopīga sadarbība, septembrī Cēsu novada Eduarda Veidenbauma muzejā "Kalāči" aizvadīta lugu autoru un režisoru tikšanās, kurā piedalījās arī Balvu novada teātru režisori.

Veidenbaums savulaik ir rakstījis, ka "pasaule visa tik krāšņa, tik jauka,/Un nākotne spoža kā Saulītes vaigs..."

Iepazīstina ar sevi un turpina neformālas sarunas

Latvijas amatierētāru asociācijas sastāvā esošā režisore EDĪTE SIĻĶĒNA pastāstīja, ka šādas tikšanās ir nepieciešamas gan lugu rakstītājiem, gan to iestudētājiem. Tikšanās laikā apspreeda arī tādu iespēju, ka autors raksta lugu tieši konkrētam teātrim par viņiem interesējošām tēmām, zinot teātra dalībnieku sastāvu. "Aicinājām kopā režisorus un dramaturgus, lai veidotu jaunas sadarbības, projektus. Jau satiekoties, mūs sagaidīja muzikāli veidenbaumisks sveiciens no Cēsu teātra aktieriem Ivetas un Jāņa Gabrāniem un teātra muzikālā vadītāja Jura Krūzes. Ar sevi iepazīstināja dramaturgi no biedrības "Dramaturgu asociācija" – tās vadītāja Kristāna Štrāle-Dreika, Lelde Stumbre, Egils Šnore un citi. Par sadarbību interesi izrādīja 16 Latvijas amatierētāru asociācijas režisori, no jūspuses – Balvu tautas teātra režisore Maruta Castrova. Ierādās arī režisore Iveta Supe. Uzspēlējām neformālu savstarpējās iepazīšanās un sarunu spēli, piknika zonā turpinājām neformālas sarunas. Apmeklējām arī E. Veidenbauma muzeju, iepazīnāmies ar jaunāko ekspozīciju un sarunājāmies ar brīnišķo muzeja vadītāju Andru Ķisi," pastāstīja režisore Edīte Siļķēna, kura ir arī Stāmerienas pils vadītāja.

Jāmeklē jauni risinājumi teātra dzīves pilnveidei

Balvu Tautas teātra režisore MARUTA CASTROVA piekrīt, ka šādas tikšanās bagātina, dod impulsu jaunām idejām: "Ir dažādi režisori, – vieni strādā ar drāmu, citi – ar komēdiju vai traģikomēdiju, pielieto melno humoru –, virzieni ir dažādi. Arī dramaturgi raksta dažādas lugas – gan viencēlienus, gan divcēlienus vai tikai ainas. Šajā tikšanās reizē varējām iepazīties un klātienē ar viņiem parunāt. Viņi ieteica gan idejas, gan pamācības. Mēs, režisori, savukārt atklājām, ka lielu izrādi ar daudz aktieriem iestudēt varam, bet problēmas radīs tas, ka savu veikumu nevarēsim parādīt, jo aizbraukt uz citām vietām prasīs lielus transporta izdevumus. Tieši tāpēc pārsvarā visi kolektīvi iestudē lugas, kurās darbojas pieci, seši aktieri, jo tad var sēsties vienā, divās automašīnās un doties rādīt izrādi. Man, piemēram, lai aizvestu citiem parādīt "Kaķiša dzirnavas", vajag autobusu. Šī izrāde jau ir pieprasīta, taču ne visur, kur balveniešus aicina, ir iespējams to izrādīt, – neatbilst skatuves izmēri. Šogad Balvu Tautas teātris dosies izbraukuma izrādēs uz Lizumu, Inčukalnu, bet

Foto - no personīgā arhīva

Pie Eduarda Veidenbauma pieminekļa. 1961.gadā "Kalāču" dārzā novietoja Laimoņa Blumberga veidoto pieminekli Eduardam Veidenbaumam. Šeit aug arī dzejnieka tēva stādītie ozoli. Dārza stūrī apskatāma Veidenbaumu klētiņa, kurā viņš mitinājies pa vasarām, bet dīķmalā – melnā pirts.

16.novembrī "Kaķiša dzirnavas" atkal varēs redzēt Balvu skatītāji. Ir jauni sadarbības piedāvājumi arī nākamajam gadam. Ir doma Balvu Tautas teātrim apvienoties ar teātra studiju, kuri darbojas Balvu Kultūras un atpūtas centrā, un veidot kādu izrādi ar cilvēkiem, kuri jau iekodušies tajā suligajā, skābajā vai saldajā teātra maizītē. Vēlamies veidot studiju jauniem teātra spēles mīlētājiem, lai ir pārmanojamība."

Kā vērtējat rosinājumu līdz gadam samazināt bērna kopšanas atvaiņinājumu?
Viedokļi

Bērna kopšanas atvaiņinājumu nesamazinās

MAIRITA LŪSE, 14.Saeimas deputāte

Latvijā dzimušo bērnu skaits samazinās, bet Balvu novadā bērnu līdz 14 gadu vecumam īpatsvars, salīdzinājumā ar 2012.gadu, ir samazinājies pat par 25%. No visiem Latvijas novadiem šis ir sestais lielākais kritums. Šādos apstākjos mums ir jāatbalsta jaunie vecāki, nevis jāsamazina viņiem sniegtais atbalsts. Par bērnu kopšanas atvaiņinājuma saīsināšanu ne budžeta veidošanas procesā, ne citās sarunās valdība nav runājusi un to neplāno darit. Progresīvie šādu lēmumu atbalstīt neverētu, arī pats labklājības ministrs apstiprinājis, ka šo ideju neplāno virzīt tālāk. Arī praktiski to īstenot būtu grūti, nemot vērā, ka pašvaldības nespētu nodrošināt gadu veciem bērniem iespēju apmeklēt bērnudārzus.

Ilgos bērnu kopšanas atvaiņinājums ir labs bērnam. Par to pētnieki ir vienīspārtais – pirmajos dzīves gados bērnam vislabākais ir mierīga vide ar pazīstamiem cilvēkiem. Viņam nav nepieciešama ilgstoša citu bērnu sabiedrība un socializācija. Tiesa, ne vienmēr tas, kas ir labākais bērniem, ir labākais arī mātēm un ģimenēm. Jau

ilgstoši esmu vērsusi uzmanību uz to, kā gara prombūtne no darba tirgus negatīvi ietekmē gan ģimenes ienākumus īstermiņā, gan arī tā vecāka, kas izkrīt no darba tirgus, ilgtermiņa karjeras iespējas.

Īstermiņā bērna ienākšana ģimenē jebkurā gadījumā rada papildus izdevumus, bet šobrīd valsts nodrošinātā vecāku pabalsta (tas balstās vecāka iepriekš veiktajās sociālajās iemaksās) un bērnu kopšanas pabalsta summa (171 euro), nesasniedz iepriekšējo algas līmeni. Pieaugot algām, starpība starp iepriekšējiem ienākumiem un bērnu kopšanas pabalsta un vecāku pabalsta summu kļūst aizvien lielāka. Šo pabalstu palielināšana ir dārgs, bet nepieciešams solis jau tuvāko gadu budžetā. Lai gan bērnu skaits krit, algas aug, un līdz ar to aug arī kopējie vecāku pabalsta izmaksām nepieciešamie līdzekļi.

Diemžēl ar pabalstu palielināšanu vien nepietiks. Šādai prombūtnei no darba tirgus ir arī sekas ilgtermiņā. Ekonomiste Klaudijs Goldina pēta sieviešu stāvokli darba tirgū un ir saņēmusi Nobela prēmiju. Viens no Goldinas secinājumiem vēsta, ka statistiski bērnu ienākšana ģimenē samazina sievietes ienākumus vietas dzīves garumā. Individuāli piemēri ar mātēm, kuras strauji kāpj pa karjeras kāpnēm, neapgāž statistisko vēstījumu. Izkrišana no darba tirgus samazina sievietes profesionālās iespējas. BKA (bērnu kopšanas atvaiņinājuma) laikā projekts pārņem kāds cits, izveidojas jauni kontakti, rodas jaunas tehnoloģijas. Sieviete, kura pilnībā pazūd no darba vides, atgriežas tajā ar vājākam pozīcijām.

Kā tad savienot bērnu, ģimenes un mātes labākās intereses, turklāt arī veicināt izvēles brīvību – jaunie vecākiem izvēlēties, kā apvienot ienākumu gūšanu, karjeru un bērnu audzināšanu? Viens solis, ko esam spēruši šajā virzienā, ir atvieglojumi ienākumu gūšanai BKA

laikā. Ja šobrīd vecāks, kas ir BKA, kādu mēnesi saņēma ienākumus virs minimālās algas, vecāku pabalsts šajā mēnesī tika samazināts par 50%. No nākamā gada vecāki šādos gadījumos saglabās 75% no vecāku pabalsta.

Vēlos izvairīties no diskusijas par to, kas ir grūtāk un kas labāk – strādāt algotu darbu vai kopt mazu bērnu, un vai tos abus var apvienot. Gan darbi, gan bērni, gan arī vecāki ir ļoti atšķirīgi. Portāla mammamuntetiem.lv veiktajā aptaujā 14% vecāku saka, ka turpina strādāt BKA laikā. 62% vēlās strādāt, bet nestrādā, jo negrib pazaudēt pabalstu. Zinu mātes, kuras, vēl esot dzemdību namā, raksta e-pastus. Zinu vecākus, kuri bērnu kopšanas atvaiņinājumā nevēlas pat domāt par darbu. Vecākam ir tiesības šajā laikā veltīt sevi bērnu aprūpei, un valstij šīs tiesības ir jāaizstāv. Tajā pašā laikā valstij nevajadzētu ierobežot vecāku izvēles. Atņemot nesamērīgi lielu pabalsta daļu, kas balstās paša vecāka veiktajās sociālajās iemaksās, tas rada pamatoitu netaisnības sajūtu. Vecāks, kurš izvēlas strādāt, tiek sodīts par savu iniciatīvu un aktivitāti. Valsts sūdzas par darbaspēka trūkumu, bet izslēdz no darba tirgus cilvēkus, kuri vēlas un var strādāt.

Darba tirgus un tēva loma bērnu audzināšanā ir mainījušies. Daļa cilvēku vairs nestrādā normētu darba laiku, pie viena darba devēja un noteiktā fiziskā vietā. Darba ķēmējai aizvien biežāk izvēlas strādāt attālināti. Arī esot BKA, var, piemēram, turpināt sniegt konsultācijas un izpildīt pasūtījumus sev ērtā laikā. Tas, ka aizvien biežāk bērnu aprūpē aktīvi iesaistās abi vecāki, jaunie sievietē veltīt vairāk laika savai profesionālajai attīstībai – ja tāda ir viņas izvēle. Aizvien lielākā daļa ģimēnu par tēva pienākumu tiek uzskaита aktīva un pilnīga iesaiste arī zīdainā aprūpē, jaunot mātēt veltīt daļu laika kaut kam citam, tajā skaitā gūstot ienākumus.

Jāņem vērā vēl viens praktisks aspekts. Ja tēvs nolēm ģimeni atstāt, mātē, kas ir BKA, paliek

vienai ar bērnu. Ģimenes ienākumi vēl straujāk samazinās. Nēmot vērā, ka šobrīd Latvijā ir 40000 uzturlīdzekļu nemaksātāju un aptuveni 30% viena vecāku ģimeņu pakļautas nabadzības riskam, šī situācija nav teorētiska, bet gan skarba Latvijas realitāte. Šādos gadījumos nodarbinātība ir nevis vēlme, bet nepieciešamība. Nostādot vecāku situācijā, kad ir jāizvēlas starp pilna apjoma vecāku pabalstu un algu, riskējam iegrūst noteiktas ģimenes nabadzībā un spēžam viņus iejet ēnu ekonomikā.

Latvijas atbalsta sistēmā gan ir vēl viens jautājums, kuram jāmeklē risinājumi. Situācijā, ja mātē nestrādā, tēvs, kurš saņem lielāku algu, bieži formē BKA uz sava vārda. Tādā veidā ģimene papildus bērnu kopšanas pabalstam saņem arī vecāku pabalstu. Bērnu gan šajā gadījumā aprūpē mātē, kura pati ienākumus bieži negūst. 2024.gada janvārī 19% no vecāku pabalsta saņēmējiem bija virieši. Paskatoties uz BKA laikā oficiāli nodarbināto vecāku dzimumu, situācija ir atšķirīga. 14% no vecāku pabalsta saņēmējiem ir nodarbināti, 78% no tiem – virieši. Šī statistika neietver vecākus, kas gūst ienākumus citos veidos, ne ar darba līgumu, piemēram, autoratlīdzībās. Skatoties tikai uz šiem datiem, redzam nevis tēvus, kuri apvieno darbu ar bērnkopību, bet par finansēšanu balstītu aprēķinu, lai nodrošinātu ģimenei lielākus ienākumus. Šādai izvēlei gan ir negatīvas sekas ilgtermiņā. Ja BKA oficiāli dodas vīrs ar lielāku algu, bet sieva kopj bērnu un nestrādā, viņa paliek pilnībā bez sociālajām iemaksām. Tas var ievērojami ietekmēt sievietes saņemto pensiju, īpaši ģimenēs ar vairākiem bērniem.

Valstī ir jāsaredz ģimēnu un nodarbinātības modeļu dažādību un jāatbalsta jaunās ģimenes. Bērnu kopšanas atvaiņinājuma garumu samazināt nedrikst un pabalsti ir jāpalielina. Turpināsim runāt ar jaunajiem vecākiem. Ir jārunā, lai saprastu, kāda ir viņu realitāte un vajadzības.

Pie jaunajām māmiņām nebūtu jākeras

DACE no Balviem, četru bērnu mamma, šobrīd atrodas bērnu kopšanas atvaiņinājumā

attiecībās. Tādā gadījumā jādomā par algotu aukli. Taču te atkal rodas jautājums – cik daudzas ģimenes būs spējīgas apmaksāt šādu pakalpojumu? Ja pašvaldība būs gatava sniegt līdzfinansējumu, kā tas ir Rīgā, tad tas būtu risinājums. Taču, zinot finansiālo situāciju Balvu novada pašvaldībā, tas nebūs tas gadījums. Tieši tādēļ šāds lēmums būs dārgs, nepraktisks un neapdomīgs.

Cik saprotu, šīs labklājības ministra rosinājums bija ar domu, lai mamma varētu ātrāk atgriezties darba tirgū un lai ir kas nākotnē pelna pensijas. Taču šobrīd viiss norāda uz to, ka pēc gadiem pensiju kā tādu vispār nebūs, līdz ar to grūti pamatot, vai jaunās māmiņas būs motivētas jau pēc gada atgriezties darbā. Šeit vispirms jādomā par bērnu pašsajūtu un to, kā šīs izmaiņas ietekmētu viņu veselību. Pieredze liecina, ka bērni visbiežāk slimio no pusotra gada līdz 3 gadu vecumam, savukārt tie, kuri atrāk uz pirmsskolas izglītības iestādi trīs gadu vecumā, ir daudz veselīgāki. Līdz ar to darba devējam būs jāsamierinās ar faktu, ka mamma lielāko daļu laika būs uz darba nespējas lapas un dzīvos mājās. Taču arī par slimības lapām vairs negrib maksāt ne valsts, ne darba devējs. Nemot vērā vispārējo dzimstības statistiku Latvijā, diemžēl jāsecina, ka ar katru gadu tā samazinās, līdz ar to šāds lēmums varētu ne tikai neatgriezt mamma darba tirgū, bet vēl vairāk samazināt jau tā sliktos dzimstības rādītājus.

Un ko darīs jaunie vecāki? Viņi būs spiesti izbraukt no Latvijas uz valstīm, kur šīs lietas

ir sakārtotas. Jā, daudzviet Eiropā dekrēta atvaiņinājums ir mazāks par gadu, toties tur vecākiem ir garantijas un lielāks valsts atbalsts. Vecākiem nav jāstrādā pilna darba nedēļa, bet noteikts stundu skaits dienā. Mums šī sistēma nav sakārtota, tāpēc uzreiz ieviest tādas drastiskas izmaiņas nebūtu prāta darbs.

Svētdien manam trešajam dēlam palika gads. Ja šāds valdības rosinājums jau būtu pieņemts un stājies spēkā, es nedomājot darbavietā rakstītu atlūgumu, jo tik mazu bērniņu neatdotu bērnudārzā, zinot, ka pats vēl īsti nerunā un stabili nestāgā. Turklāt mani māc pamatotas bažas, vai bērnudārzā audzinātājas grupiņā spēs pienācīgi aprūpēt tik daudzus gadu vecus mazuļus. Ja mammai jāizvēlas starp bērnu un darbu, domāju, ka lielākā daļa izvēlēsies savu bērnu. Manuprāt, valdība kērusies pie vienas no sabiedrības visneaizsargātākajām kategorijām – jaunajām māmiņām. Tā vietā vajadzēja sākt ar sociālās palīdzības saņēmējiem, kuri jau ir pieraduši gadu gadiem saņemt pabalstus un neko nedarīt. Un kādas ir bezdarbnieku rindas, kuri ilgstoši ir bez darba? Lūk, tur ir potenciāls. Labāk valdība būtu domājusi, ko darīt ar viņiem.

Esmu priecīga, ka mans dēls piedzima pirms šāda lēmuma pieņemšanas, kaut gan esmu pārliecināta, ka vairākums deputātu šo iniciatīvu neatbalstīs un tā paliks kā rosinājums. Kā mūsdienās dzīvot jaunajai māmiņai? Man ir četri bērni, un ir liela starpība, kāda dzīve bija, kad audzināju vecākos bērnus, un kāda tā ir tagad. Tagad viiss palicis dārgāks, skolas lielu daļu mācību novēl uz vecāku pleciem, ļoti daudz pa-

šiem jādarbojas ar bērniem. Ja vēl paralēli jāstrādā algots darbs, vecāki tiek dzīti izmisumā. Jaunākie pētījumi liecina, ka Latvijā aptuveni 40% cilvēku sevi pieskaita vidusslānim un arvien pieaug trūcīgo skaits. Bet nākotnē jau nekas labāks mūs negaida. Pacels minimālo algu, līdz ar to pieauga maksājumi un pakalpojumi. Tā tas bijis vienmēr. Atkal piedzīvojam masveida izbraukšanu, kad cilvēki dosies ārpus Latvijas labākas dzīves meklējumos. Lai vai kā, Eiropā ir padomāts gan par bērniem, gan ģimenēm, gan atalgojumu. Pie mums drīz jau būs jādomā, kā izdzīvot un samaksāt rēķinus, nevis dzīvot. Lielai daļai iedzīvotājai tā jau ir realitāte.

Esmu pārliecināta, – ja jaunās māmiņas jau pēc gada atgriezīsies darbā un bērnu audzināšanu uzticēs bērnudārzam vai algotām auklītēm, pēc 10 gadiem mēs viņiem ārstēsim uzmanības trūkumu, jo vecāki bērniem neveltīja pieņācīgu uzmanību. Tad būs darbs sociālajiem dienestiem, psihologiem un bāriņtiesām. Bet vainīgi būs vecāki, jo bērni pārāk ātri tika pamestī novārtā. Ja tāds ir šī rosinājuma mērķis, tad viss kārtībā. Katrā ziņā šobrīd jautājumu ir vairāk nekā atbilsto, tādēļ jācer uz valdības vēselo saprātu. Tiešām ir citas kategorijas, kurām pievērsties. Jaunās māmiņas agri vai vēlu atgriezīsies darbā, bet tie, kuri 10-15 gadus dzīvo mājās, diezin vai, jo viņi sen jau aizmiršuši, ko nozīmē darbs. Pašlaik vecākiem ir dota izvēles iespēja – tie, kas grib un var, darbā atgriežas agrāk. Tā tam būtu arī jāpaliek.

* Sākums 1.lpp.

Gan, gan. ZiemelLatgales Sporta centra vadītājs Arnis Voika, lūgts prognozēt – nākotnē būs vairāk skrējēju vai nūjotāju, smaidot atzina, ka gan, gan: "Mums jāiet abos virzienos, jo ir interešu grupa, kas pievēršas skriešanai, kā arī ir interešu grupa, kurai patik nūjot."

Kaimiņi. Alūksnes Sporta skolas vieglatlētikas trenere Zoja Ribusa ir pārliecināta, ka bērnu interesi par sportu jāstiprina ģimenēs un skolās. "Alūksnē skrējēji ir joti aktīvi," viņa lepojas. Labam skrējējam, viņasprāt, jāgrib kustēties.

Uzvar ģimeņu skrējienā. Pirmo vietu izcīnīja Anču ģimene – Agrita, Edmunds un Raivo. "Tā bija iespēja kopīgi pavadīt skaisto rudens dienu. Kāpēc ģimeņu tik maz? Tā ir vecāku vaina. Mājās sēdētāji, iespējams, gaida personīgus uzaicinājumus. Esmu gatava uzmundrināt un uzaicināt. Nāciet!" mudina Agrita.

Klausa vecāko brāli. Balveniete Agnese Brokāne ģimeņu skrējienā devās kopā ar meitēni Luīzi Liānu (9 meneši) un dēļiņu Oliveru (5 gadi). Viņa atklāja, ka bērnus skrējienam iedvesmoja vecākā brāļa mudinājums, kurš pats gan devās uz vieglatlētikas mačiem Daugavpili. "Sportisko aktivitāšu galvenais motivs ir bērni," viņa piebilda.

Uz starta līnijas. Skrējēji, kā norādīja galvenais tiesnesis Arnis Voika, stājās priekšā, bet aiz viņiem – nūjotāji.

Pieredzējis skrējējs.

Reinis Teter-Teterovskis no Alūksnes uzvaras laurus plūca 1500 metru distancē. Viņš pastāstīja, ka Balvos startē jau trešo gadu. "Lai bērni skrietu, jāsasit telefoni," jokoja Reinis un viņa komandas biedrs Patriks.

Mūsējā. Balveniete Laura Zaksa pirms starta atturējās sniegt atbildi, kuru vietu kārto izcīnīt 1500 metru distancē. Izcīnot pirmo vietu, viņa atzina, ka, redzot konkurenci, nebija pārliecināta, vai ieklūs pirmajā trijniekā: "Galvenais ir izturība. Izdevās!"

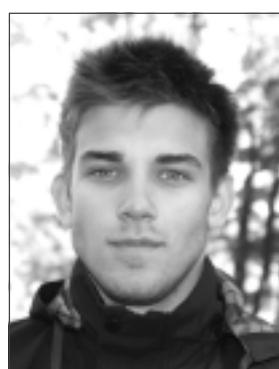
Startē arī nūjotāji. Komandas "Nūjot prieks" trenere Inta Ozola uzskata, ka treniņa gājiens apkārt ezeram ir superīgs: "Tā ir personīga labsajūta, jo sports dod ķermenim, garam un miesai foršu sajūtu. Vārds 'sacensības', manu prāt, jānomaina uz vārdu 'festivāls'. Ne visi vēlas sacensīties, bet sportot gan."

Atgūstas no traumas. Līga Vēja-Ābolina no Valmieras apstiprināja, ka pēc traumas vēlējusies startēt tieši Balvos: "Pirms diviem gadiem skrējienā apkārt Balviem izcīnīju pirmo vietu. Šoreiz tā nebūs, bet centīšos."

Ziemai gatavs. Ēriks Apšenieks (foto – no labās) jokoja, ka jau gaida ziemu, jo skrējienu apkārt Balvu ezeram paveiks ar nūjām. Viņš atklāja, ka no šīs vasaras visvairāk atmiņā paliks Balkanu skrējieni. "Savās mājās vienmēr ir vislabāk," viņš uzskata.

Viens no tiesnešiem.

Tomass Andersons ir pārliecināts, ka sportā nepieciešams atbalsts un labi vārdi: "Pirms diviem gadiem, skrienot apkārt Balvu ezeram, sāka zust spēki un tīcība sev. Kāds gados cienījams sportists, skrienot blakus, mani uzmundrināja. Galarezultātā apskrēju arī viņu."

Ātrākā dāma. Natālija Krupina no Preiļiem Balvu ezeru pieveica 40,20 minūtēs. "Grūtāk bija pārvaret kalniņu pēc Bolupes," viņa atzina. Vērtējot skrējēju skaitlisko sastāvu, Natālija sprieda, ka tas varēja būt lielisks, piebilstot, ka 5.oktobrī skriešanas sacensības notika daudzviet Latvijā: "Sākotnēji plānoju doties uz Salaspili..."

Saglabā tradīcijas

Zinās, ka kartupeļi neaug "Maximā"

Irena Tušinska

Septembris tradicionāli ir kartupeļu talku laiks. Arī Stacijas pamatskolas sakņu dārzā audzētā raža, pateicoties skolēnu un pedagogu pūlēm, jau iegūlusi pagājušā gadsimta sākumā celtajā pagrabā. Mācību iestādes direktore Ruta Bukša gandarīta, ka pat tad, ja vairumam audzēkņu nākotnē nebūs savu mazdāriņu, viņi zinās, ka kartupeļi neaug "Maximā".

Stacijas pamatskola ir viena no Balvu novada mācību iestādēm, kas šoruden atkal saņēma Ekoskolas sertifikātu, jo tās audzēkņi ne tikai dažādos iespējamos veidos piekopja zoļo dzīvesveidu, bet turpina arī senu tradīciju, kādreizējo izmēģinājumu lauciņu vietā izveidotajā sakņu dārzā audzējot kartupeļus, bietes, gurķus un burkānus skolas kopgaldam.

Kopš skolas dibināšanas

Stacijas pamatskolas direktore RUTA BUKŠA neslēpj, ka mūsdienās reti kurai mācību iestādei izdevies saglabāt skolas dārzu kopšanas tradīciju: "Mums tā tiešām saglabājusies kopš dibināšanas laikiem, kad te bija izmēģinājumu lauciņi, ko izmantoja dabasmācību stundās." Viņa gan piebilst, ka kartupeļu lauks pēdējos gados ir krietni samazinājies, jo, saskaitot visus izdevumus, audzēt pašiem savus tūpenus nav nemaz tik lēti. Direktore uzsvēr, ka mērķis ir cits – iemācīt skolēniem darba tikumu un izpratni par dabas procesiem: "Ticu, ka pusei no šiem bērniem nākotnē nebūs dārza, bet viņi vismaz būs redzējuši, ka kartupeļi neaug "Maximā"."

Ticu, ka pusei no šiem bērniem nākotnē nebūs dārza, bet viņi vismaz būs redzējuši, ka kartupeļi neaug "Maximā".

R.Bukša atklāj, ka patiešām ir skolēni, kuri, stāvot pie vagas, brīnās, kas tur aug. Taču vēl bēdīgāk, ka ir arī tādi bērni, kuru vecākiem dārzi ir, bet viņu atvases tur savu kāju nav spērušas.

Stacijas pamatskolas direktore priecājas, ka pēdējos gados ministrijas funkcionāri vairs neceļ iebildumus par skolēnu nodarbināšanu lauciņā. Taču pirms sešiem gadiem, kad skolā notika akreditācijas process, situācija bija atšķirīga. "Mums pārmeta, ka pārkāpjām bērnu tiesības. Taču skolēnu vecāki atspēkoja šos pārmetumus sakot, ka viņiem nav pretenziju un viņi atbalsta to kā darba audzināšanu. Turklāt neviens bērns te nav pārstrādājies. Šobrīd neviens pret to vairs neiebilst," stāsta direktore.

Katram atradās kāds darbiņš

R.Bukša stāsta, ka pāris stundas ilgušajā skolas kartupeļu talkā piedalījās visi: "Pēc spējām un varēšanas. Bērni no pirmās līdz trešajai klasei sēdēja saulītē un lobīja pupas, vēlāk dalījās iespāidos, kā kuram gājis. Savukārt ceturto līdz devīto klašu bērni lasīja kartupeļus, kā arī novāca burkānus un bietes." Arī skolas lauciņā izaugušie gurķi, pateicoties pavārēm, iemarinēti 60 trīslitruburkās, jau sarindoti pagraba plauktos, lai ziemā papildinātu skolēnu maltītes. Savukārt pašu izaudzētos puravus, piegrieztus salātiem, kolektīvs pusdienās bauda jau šobrīd.

Stacijas pamatskolas direktore uzskata, ka darbs dārzā ļauj iepazīt audzēkņus citā vidē: "Zinām, kāds ir Jānītis matemātikas vai latviešu valodas stundās, bet tīrumā viņš ir pavism citādāks. Bērnus tiešām ieraugām citā gaismā, pārliecinoties, kurš no viņiem izaug par labu saimnieku. Protams, ir arī tādi, par kuriem nospriežam, ka tas nu gan noteikti būs

nākamas rīdzinieks."

R.Bukša neslēpj, ka patiesībā šāda skolas tīruma uzturēšana un visa izaudzētā iegrāmatošana atbilstoši likumiem sagādā papildus rūpes: "Tas mums sarežģī dzīvi, jo grāmatvedības ziņā vieglāk ir produktus nopirkst. Tomēr tas viss ir izdarāms." Nereti R.Bukša saskārusies ar citu skolu pedagogu izbrīnu, kā viņa tiek galā ar visām šīm formalitātēm. Viņa atgādina, ka saņem nepieciešamo atbalstu, tostarp no Pārtikas un veterināra dienesta darbiniečiem: "Viņas visu izskaidro, kaut vai par gurķu marinēšanas prasībām."

Neveicas ar kāpostiem

R.Bukša cer, ka pašu audzēto kartupeļu pusgadam pietiks. Savukārt burkāni šogad padevušies īpaši brangi un ar tiem varēšot mieloties līdz mācību gada beigām. Arī biešu ir pietiekami. Ar uzglabāšanu nav problēmu, jo pagājušā gadsimta 20-tajos gados celtajā pagrabā viss glabājas lieliski. "Pagrabs ir mitrs un auksts. Kad laukā ir mīnus 30 grādi, reizēm pat jānes iekšā eļļas radiators," piebilst direktore. Viņa priecājas, ka no skolas pavārītes noziedotajiem sēklas kartupeļiem šoruden izauguši pamatīgi bumbuļi: "Sīku kartupeļu vispār nebija. Sašķirojām, atstājot mazākos sēklai, jo plānojam stādīt kartupeļus arī nākamgad."

Lai gan šogad ābolu raža mūspusē ir ļoti maza, Stacijas pamatskolas ābejdārza šo augļu netrūkst. "Diemžēl jāņogu un upeņu gan ir mazāk. Taču mums ir čakli tehniskie darbinieki. Ja kādam mājās jāņogu par daudz, atnes kādu sapini arī uz skolu. Tādēļ saldētavā sagatavotas sulas un biezeņi, ko izmantojam saldaijiem ēdienu, jo tos gatavojam vismaz trīs reizes nedēļā," gandarīta pamatskolas direktore. Taču no kāpostu audzēšanas skolas kolektīvs pēdējos gados ir atteicies. "Ar kāpostiem mums neveicas, tie mums nepadodas. Tos pērkam, tāpat iepērkam arī skābētos kāpostus," piebilst direktore.

Foto - A.Kirsanovs

Jāatrod vieta jaunajam sertifikātam. Šo mācību gadu Stacijas pamatskolā uzsāka 66 bērni, kas ir par astoņiem vairāk nekā pagājušajā. "Ja iepriekšējā mācību gadā 1. klasē nebija neviens skolēna, šogad ir septiņi," priecājas mācību iestādes direktore R.Bukša. Stacijas pamatskolā mācās ne tikai vietējie bērni, audzēkņi mēro ceļu arī no Litenes, Gulbenes, Viļinas un Bērzkalnes. Mācību iestādes kolektīvs gandarīts par septembrī saņemto Eko skolas Zāļo diplomu, kas drīz vien ierindosies starp iepriekšējo gadu sertifikātiem.

Foto - no personīgā arhīva

Labs darbiņš, kas padarīts. Visiem kopā čakli strādājot, pāris stundās kartupeļu lauks bija pieveikts. Turklāt pašu audzētie tūpeni šogad padevušies lieli, jo, kā apgalvo skolas direktore, zeme šeit esot ļoti auglīga.

Foto - A.Kirsanovs

60 gurķu burkas. Katra marinēto gurķu burka atbilst visām PVD prasībām, jo ievērots tehnoloģiskais process.

Vēl viena tradīcija. Katru septembri pie skolas ieejas bērni izveido krāsainu ziedu paklāju. Šogad tas bija pāva formā.

Pagrabs piepildīts. Visa novāktā sakņu raža iegūlusi 1929.gadā būvētājā pagrabā. Pateicoties lieliskajai glabātuvei, ar pašu audzētājiem dārzeniem kolektīvs mēlōsies līdz pat mācību gada beigām.

Lai bērniem nepazūd pasakas brīnumi!

Aizvadītajā sestdienā Tilžā vienlaikus ar rudens ga-datirgu norisinājās varena saziedoto rokdarbu, mājra-žojumu, augļu, dārzeņu un puķu stādu labdarības loterija. Tilžas Kultūras un vēstures nama vadītāja Daiga Lukjanova priečājas, ka loterijā saņemtā naudu būs atspaisds Ziemassvētku vecītim, lai sarūpētu saldumus pagasta pirmsskolas un sākumskolas bērniem.

Godīga komisija. Pirms loterijas sākšanās Tilžas ļaudis apstiprināja komisiju, kura strādās, tā teikt, ar skaidru naudu. Jāsecina, ka Renāte Cakule, Iveta Kuģeniece un Aina Zelča godam veica savu darbu!

Izvērtētā rudens raža. Inese Krima (foto – no labās) pircējiem labprāt stāstīja, kā šogad veicies. Piemēram, avenes pavasarī izsala, bet pēc tam izkalta. "Toties tagad pat zemenes vēl ir," viņa atklāja.

Izpalīdz rūķīšiem. Marianna Smoļaka no Alūksnes secināja, ka loterijā saņemtās balvas būs atspaisds aukstajā ziemā. Viņa mājup aizveda zeķes un medu. "Kur nu vēl jaukāk, ja vienlaikus izpalīdzējām arī Ziemassvētku rūķīšiem," piebilda Marianna.

Bagātīgs ziedoju-mu birums. Loterijas organizatori bija pārsteigti, ka 34 vietējie iedzīvotāji saziedoja 128 balvas, turklāt visas 128 laimīgās biljetes tika pārdotas.

Pirmā balva. Anna Purīna loterijā vinnētās bietes ziedoja tiem, kam tās vairāk vajadzīgas.

Praktiskas balvas. Anna Sisojeva smēja, ka lāmējusi vairākas praktiskas balvas, tostarp tualetes papīru un slotu.

Māsas vinnests. Jolanta Kalnēja, kura loterijā saņēma tepīki, smēja, ka to godīgi nodos māsai Ivetai, kura iegādājās laimīgo biljeti. "Māsa priečāsies," zināja teikt Jolanta.

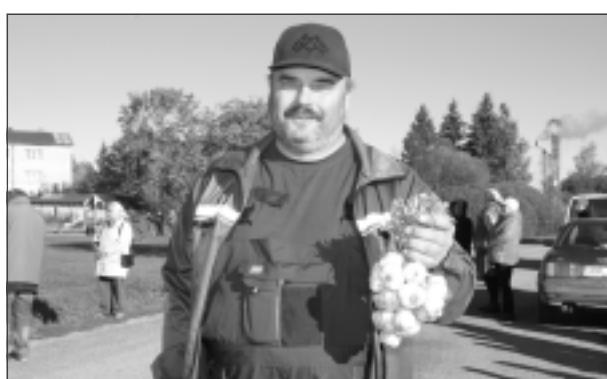
Priecājas par iespēju iepriecināt bērnus. Iveta Broliša taujāta, no kurienes atbraukusi, smaidot pavēstīja, ka nāk no Vectilžas, bet dzīvo Kaunatā. Viņa priečājās, ka loterijā iegūtā naudu paredzēta saldumu iegādei, turklāt pagasta vismazākajiem bērniem.

Cienāsies Jelgavā. Jelgavas augstskolas studente Anda Priedīte no Sudarbes vairākkārt gāja saņemt izlozētās balvas. "Tas viss nonāks studentu kopmītnēs," viņa priečājās.

Kaķis maisā. Ruta Čekse smēja, ka viņas īpašumā nonākusi sarkanvīna kaste. "Kaķa tur noteikti nav," oficiāli paziņoja loterijas vadītāja Daiga.

Ar rezultātu ir apmierināts. Jānis Cipruss viens no pirmajiem iegādājās loterijas biljetes. Viņa pūrā nonāca gan kīploki, gan medus. "Par ražu šogad nevar sūdzēties, kaut gan kartupeļi stipri pūst. Jā, ābolu nebija," viņš atgādināja.

Kurš veiklāks? Lekšanā ar maisu pirmie uz starta līnijas stājās Ilgonis Vīcups un Pēteris Kupčs. Šajā divcīņā uzvarēja Ilgonis, kurš finālā turpināja cīņu ar Agitu Sirmaču. "Kas uzvarēs – pieredze vai jaunība?" retoriski jautāja Daiga Lukjanova. Uzvarēja Agita! Jāpiebilst, ka Ilgonis pie finiša novēlās kā kartupeļu maiss. "Viņš padevās," sprieda Agita.

Kamēr pieaugušie izklaidējas. Septiņgadigo Sofiju vairāk valdzināja izbrauciens ar poniju, nevis loterija. "Man ir pieredze, turklāt poniji ir smuki un man tos patīk apkopt," paskaidroja meitenīte.

Lappusi sagatavoja E.Gabranovs

Saruna ar skolotāju

Ar mīlestību pret bērniem un darbu

Aija Socka

Oktobra pirmā sestdiena un svētdiena baltinavietei MARITAI KUŠNIREI bija ar darbiem, domām par profesijas svētkiem un dažādām aktivitātēm piepildīta. Pirms Skolotāju dienas viņa atklāja, ka gaida mājās atbraucam bērus: "Kopā dosimies uz Svecišu vakaru, svinēsim manai mammai 92.dzimšanas dienu."

Kā sākāt pedagoga gaitas un kā dzīve no Baltinavas aizveda uz Malnavu?

– Prieks par profesijas svētkiem, ko nesen aizvadījām, bet tajā pat laikā sirdssāpe par joprojām gadiem ilgi esošo problēmu – līdz pat oktobrim skolotāji nezina, kāda alga viņiem būs šajā mācību gadā. Ir skumji arī par to, ka amatpersonas nobalso par savu algu paaugstināšanu, bet, kad ir runa par pedagogu algū palielināšanu, jautājums nerisinās. Skolotājas gaitas sāku 1993.gada augustā Baltinavas Kristīgajā speciālajā internātpamatskolā. Biju uzsākusi studijas Latvijas Lauksaimniecības universitātē (LLU), mācījos par zootehnīki. Toreizējā internātskolas direktore Veneranda Andžāne man piedāvāja klūt par mazpulkla vadītāju, jo 90.gados aktīvi atjaunojās mazpulkla kustība. Skolotāja Margarita Stradiņa (dzīļā cieņā noliec galvu viņas piemiņai) uzsāka šo kustību Balvu rajonā. Daļēji to varbūt varēja saukt par modes kliedzienu, bet īstenībā bija jauka aktivitāte. Mazpulka atjaunošanas pasākums notika 1993.gada decembrī, mūsu skolas mazpulks pārņēma Baltinavas mazpulka nosaukumu un numuru. Darbu skolā uzsāku kā audzinātāja, pamazām sāku mācīt skolēniem vēsturi. Mana pirmā kolēģe pie pirmās audzināmās klases bija skolotāja Marija Skaba. Tie bija laiki, kad bez atbilstošas izglītības vadīt mācību stundas nedrīkstēja, tādēļ iestājos Rēzeknes Augstskolā, Vēstures fakultātē. Diemžēl tajā laikā augstskolā skolotāja diplomu neizsniedza, varēja iegūt tikai humanitāro zinātņu bakalaura grādu vēsturē, tāpēc vienu gadu mācības turpināju Daugavpils Universitātē, kur arī ieguvu vēstures skolotājas diplomu. Vēsture kā mācību priekšmets man ļoti patika, ar lielu cieņu un apbrīnu atceros savu pirmo vēstures skolotāju Viktoriju Karabeško (vēlāk – Nāļivaiko) Baltinavas vidusskolā. Viņas vadītās stundas palikušas labā atmiņā, jo skolotāja prata interesanti stāstīt par dažādiem notikumiem. Viņai, piemēram, bija tāda pildspalva, ko varēja izvilkst kā rādāmkociņu, lai kartē parādītu valstis, teritorijas un vietas, par kurām mācījāmies.

Mainījās laiki un veidojās situācijas, kad man piedāvāja mācīt skolēniem arī kristīgo mācību un krievu valodu. Rīgas Augstākajā reliģijas zinātņu institūtā ieguvu kristīgās mācības un ētikas skolotājas kvalifikāciju, un, absolvējot Latvijas Universitāti, – krievu valodas kā svešvalodas un latviešu valodas kā otrs valodas skolotājas diplomu. Vienu gadu mācīju skolēniem vēsturi arī Briežuciema pamatskolā, tad kādu bridi strādāju trīs skolās vienlaikus – internātpamatskolā (kopā nostrādāti – 25 gadi), Baltinavas (12 gadi) un Rekavas (7 gadi) vidusskolās.

Diemžēl internātpamatskolu slēdza, arī krievu valodas stundu skaits vidusskolās samazinājās. Sapratu, ka ar laiku varu palikt bez darba. Pagājušā gada vasarā pamanīju sludinājumu, ka Malnavas koledžā piedāvā darbu izglītības darba speciālistam, un nolēmu pieteikties, jo Malnavas nav tālu no Baltinavas.

Kādi vārdi spilgti raksturo pedagoga profesiju?

– Pedagoģa profesiju noteikti raksturo mīlestība pret bērniem, darbu un mācīmo priekšmetu. Skolotājs nav vienkārši profesija, bet dzīves aicinājums. Ir cilvēki, kuri izvēlas pedagoģa profesiju, bet, uzsākot darba gaitas, saprot, ka izvēlētā profesija neaizrauj, tāpēc maina nodarbošanos. Skolotāja profesiju raksturo arī vārds 'izturība'. Nav noslēpums, ka mūsdienu skolotājam attiecībās ar skolēniem ir jāievēro noteikti principi, arī skolēni ir dažādi.

Vai Jums savulaik bija skolotāji, no kuriem mācīties?

– Skolotāja, ko noteikti gribu pieminēt, ir pirmā audzinātāja Antoņīna Lipska. Pensionētā skolotāja dzīvo Ludzas novadā un joprojām aktīvi darbojas, veltot laiku baznīcas notikumiem un garīgajai dzīvei. Kādreiz man cilvēki saka: "Kāds tev skaists rokraksts!" Uz to parasti atbildu, ka tas ir Dieva dots talants. Savulaik rokrakstu veidoju pēc skolotājas Irēnas Kašas rakstīšanas parauga. Vēl vēlos pieminēt skolotājas Mēriju un Nadeždu Rezgales, kuras mācīja matemātiku. Mērija spēlēja

klavieres, Nadežda bija audzinātāja 4.klasē (bijām 36 skolēni). 5.klasē mūs sadalīja, un nākamā audzinātāja bija ļoti jauka skolotāja Anna Priedite, ar kuru svētkos parasti sazvanāmies, parunājamies. Iespējams, skolotājas V.Karabeško dēļ, kura mācīja vēsturi, man patīk un interesē šis mācību priekšmets, kādreiz pat sapļoju strādāt Rundāles pili par gidi. Kas to lai zina, kur vēl dzīves ceļi aizvedis.

Kāpēc izvēlējāties klūt par skolotāju? Vai apgūtu šo profesiju arī tad, ja iepriekš zinātu, ar kādām grūtībām jasaskaras?

– Ja kāds kopš bērnības sapno klūt par skolotāju, tad ar mani tā nebija. Pēc 8.klasses beigšanas, kad jāizvēlas – palikt vidusskolā vai doties prom, es izvēlējos mācīties Smilenes sovhoztechnikumā. Tā kā biju lauku bērns, man patika darboties pie lopiniem, un aizgāju mācīties par zootehnīki. Atceros pedagoģu teikto, kad pamatskolā izņēmu dokumentus, ka man ir labas atzīmes, bütū laba skolotāja, par ko es tolaik nodomāju, – nekad mūžā. Pēc tehnikuma beigšanas sāku strādāt p/s "Baltinava", iestājos LLU, bet pienāca pārmaiņu laiki, padomju saimniecība izjuka, kādu brīdi biju bezdarbniece, līdz sākās manas skolotājas gaitas.

Ja vēlreiz atgrieztos 8.klasē, pabeigtu vidusskolu un, jā, izvēlētos vēstures un krievu valodas skolotājas profesiju. Uzskatu, ka valoda ne pie kā nav vainīga, vaine meklējama cilvēkos, viņu savstarpējās attiecībās un ļaunumā.

Kāda ir ikdienu Malnavas koledžā? Ar ko tā lielākoties atšķiras no vidusskolas?

– Malnavas koledža ir profesionālās izglītības iestāde, kur ir gan vidējās izglītības, gan 1.līmeņa augstākās izglītības struktūrvienības. Audzēknī pārsvarā apgūst profesionālos mācību priekšmetus, no vidusskolas posma vairāk ir priekšmeti, kuros jākārto centralizētie eksāmeni. Ikdienas darbs man saistās ar stundu plānošanu, darbošanos stipendiju komisijā, prakšu organizēšanu, sociālā pedagoga darbu, karjeras konsultanta pienākumiem un projektiem par datortehnikas lietošanu. Pieredze ir kļuvusi salīdzinoši plaša.

Septembrī koledžas pedagogi un audzēknī pulcējās uz kartupeļu talku. Kādas vēl aktivitātes notiek ārpus mācību laika?

– Jā, nesen bija kartupeļu talka, pirms tam notika tikšanās ar Nacionālo bruņoto spēku pārstāvjiem, kur audzēknī, piemēram, bija iespēja iekāpt dažādās tehnikas vienībās, aplūkot ieročus un ekipējumu, ar kādu karavīrs dodas ikdienas gaitās. Koledžā svinam gadskārtu svētkus, darbojamies dažādos "Erasmus" projektos, piemēram, pagājušajā gadā daļa audzēknī pabija Dāniju, strādāja ar tehniku un siltumnīcās. Pamazām izzinām profesijas un nozares, apmeklējam uzņēmumus, aktīvi piedalāmies sporta aktivitātēs. Malnavā ir tāds programmu piedāvājums, kur salīdzinoši maz meiteņu, tāpēc ar nostalgiju atskatāmies uz laiku, kad izglītības iestādē darbojās deju kolektīvs un koris.

Kāda, Jūsuprāt, ir skolotāja misija?

– Skolotāja misija visos laikos, manuprāt, ir bijusi dot skolēniem zināšanas, prasmes, izpratni, bet, protams, tas viss ir paveicams kopā ar ģimeni. Ja nebūs atbalsta no ģimenes, tad skolotāja darbam nez vai būs rezultāts.

Jums ir arī piemājas saimniecība. Patīk lauku darbi?

– Piemājas saimniecība paliek arvien mazāka, jo gadu skaits klūst arvien lielāks un fiziskie spēki – vājāki. Savulaik dzīvē daudz un smagi fiziski strādāts. Lauku darbi man patīk visi, labākais laiks ir pavasarī, kad tikko uzarta zeme un sastrādāts tīrums, kā arī rudeni, kad padarīti visi darbi un zeme aparta. Kādreiz ļoti nepatika siena laiks, jo daudz bija roku darba. Piemēram, nopļāva zāli lielā platībā, bet vālošana, siena celšana piekabē un pārkraušana šķūnī bija smags roku darbs. Tagad siena laiks ir vieglāks.

Kādām nodarbēm rudens un ziemas vakaros veltīsiet laiku?

– Mans valasprieks bija un ir grāmatu lasīšana un adīšana, bet pēdējos gados tam atliek arvien mazāk laika, jo ikdienā gaida darbs skolā, un, kad esmu pārbraukusi mājās, pabarōju lopīnus, izkuriu pliti, gatavojuši nākamajai dienai... Kādreiz patika arī muzicēt, darbojos Baltinavas etnogrāfiskajā ansamblī.

Cik kupla ir Jūsu ģimene un kādas vērtības tai

Foto - no personīgā arhīva

Skolotāja. Marita Kušnire atklāja, ka kādreiz Baltinavā Skolotāju dienā bija skaista tradīcija: "Tā kā laukos cits citu pazīst, tad, ja šajā dienā vietējā veikalā ienāca skolotājs, viņu sveica ar kādu skaistu ziedu. Mūsdienuša šo tradīciju diez vai iespējams atjaunot kaut vai materiālu apsvērumu dēļ, bet atmiņas ir patīkamas. Prieks atcerēties Skolotāju dienas pasākumus Balvu un Baltinavas pašvaldībās, kā arī skolās, kur strādāju."

raksturīgas?

– Man ir četri bērni – divi dēli un divas meitas. Trīs bērni izvēlējās studēt Jelgavā. Vecākais dēls strādā traktortehnikas servisā, jaunākais dēls nodarbojas ar projektēm kokapstrādē, abi pabeiguši Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāti. Vecākā meita gribēja mācīties par veterinarīsti, bet Latvijas Universitātē ieguvu pedagoģisko izglītību un strādā par pirmsskolas izglītības skolotāju, lai gan kādreiz, kad vēlu nācu no darba internātskolā, abas meitas teica, ka nekad nebūs skolotājas. Jaunākā meita studē Rīgas Tehniskās universitātes Arhitektūras fakultātē, piedalās studentu projektā un katru vasaru dodas uz kādu no ārvalstīm, darbojās Anglijā, divus gadus – ASV, šovasar – Kanādā. Viņa iepazīst pasauli un cilvēkus, gūst vērtīgu dzīves pieredzi. Vīra Imanta meita audzina divus bērnus, strādā saimniecībā, dēls pašreiz mācās Rēzeknes Robežsardzes koledžā. Kopā esam kupla ģimene, kurai raksturīgi, ka cits citam sniedzam atbalstu, jo bez atbalsta, savstarpējās cieņas un mīlestības ģimene nav iedomājama. Cenšamies būt kopā visos svētkos.

Jūsu ģimene rūpējas arī par Pliešovas kapiem, organizējat sakopšanas talkas. Kāpēc ir svarīgi neatizmirst aizgājējus, godāt viņu piemiņu?

– Kopā ar vīru Imantu esam uzņēmušies pienākumu rūpēties par Pliešovas kapiem. Sakopšanas talkas ir darbs, par ko prieks ir gan pašiem, gan, pieļauju, arī aizgājējiem. Kur tagad cilvēki satiekas? Biežāk bērēs, jo kāzas notiek samērā reti, vēl retāk rīko citas svinības. Arī kapu sakopšanas talkās satiekas tuvākie un tālākie kaimiņi, pārrunā dažādus dzīves jautājumus. Aizgājēji mums ir tuvi joprojām, lai arī jau pirms vairākiem gadiem atvadījušies no šīs zemes dzīves. Gribas, lai viņiem atdusas vieta ir skaista un sakopta. Prieks, ka pagastā mums notiek kapu vecāko sanāksmes, kur apspriež aktuālus jautājumus un lemj par finanšu palīdzību iespēju robežās. Šogad būs jālūdz ziedojušs no kapu piederīgajiem, jo ir jānozāgē vairāki atzīmētie koki, bet pašvaldībai trūkst līdzekļu apmaksāt arborista pakalpojumus. Aizejot uz kapiem kādā vējainā dienā, ir sajūta, ka labāk neatrasties šo koku tuvumā.

Futbols

Skolotājam veltīts piemiņas kauss

Rugāju stadionā aizvadīts "Ziemeļlatgales Sporta centra" organizētais "Skolotāja Jura Vaskinoviča piemiņas kauss futbolā 2024", kurā piedalījās trīs komandas – "Bērzpils", "Baltinava" un "Rugāji".

Kopumā futbolisti izspēlēja divus aplus, un rezultāti bija sekojoši:

- ◆ "Bērzpils" pret "Baltinava" – 2:1;
- ◆ "Rugāji" pret "Bērzpils" – 0:2;
- ◆ "Baltinava" pret "Rugāji" – 8:0;
- ◆ "Bērzpils" pret "Baltinava" – 0:3;
- ◆ "Rugāji" pret "Bērzpils" – 0:1;
- ◆ "Baltinava" pret "Rugāji" – 6:2.

Līdz ar to 1.vietu izcīnīja komanda "Baltinava", kuru pārstāvēja Reinis Keišs, Jānis Keišs, Egons Ločmelis, Renārs Zelčs, Kaspars Pakalniņš, Deivījs Pušpurs un Kristofers Ločmelis. 2.vietu ieguva futbolisti no komandas "Bērzpils" (Ervīns Ziemelis, Edijs Kokorevičs, Elmārs Rakstiņš, Lauris Iktens, Alvis Raciborskis, Andrejs Mašņikovs, Ralfs Rakstiņš un Artis Gūtmanis). Savukārt godalgotajā 3.vietā ierindojās "Rugāji" (Ritvars Dobrovoļskis, Mārcis Lubāns, Raimonds Ozoliņš, Reinis Pulčs, Reino Alaširno, Raitis Kontovs, Dmitrijs Haluss un Jānis Rakstiņš).

Par turnīra vērtīgāko spēlētāju atzina "Baltinavas" komandas futbolistu Deiviju Pušpuru.

Reiz bija cilvēka mūžs...

JURIS VASKINOVICS dzimis 1927.gada 6.maijā Jēkabpils aprīņķa Dignājas pagasta "Rūcānos", zemnieku ģimenē. Kara gados pievienoja Osvalda Goldmaņa nacionālo partizānu grupai, bet vēlāk aktīvi darbojās nacionālajā pretošanās kustībā Jēkabpils un Daugavpils aprīņķos, arī Rīgā. 1946.gada 14.maija naktī J.Vaskinovičs un A.Boks Līvānu pilsētas centra augstākajā priedē uzvilkā Latvijas sarkanbaltsarkano karogu.

Skolas gaitas topošais skolotājs uzsāka Ginterānu skolā, 1949.gadā absolvēja Līvānu ekonomisko tehnikumu un iestājās Fiziskās kultūras institūtā Rīgā. 1950.gadā sāka strādāt par fizikultūras skolotāju Varakļānu vidusskolā un turpināja mācības neklātienē Ķeļningradas Fiziskās kultūras institūtā, kuru absolvēja 1954.gadā. 1951.gadā J.Vaskinovičs uzsāka darba gaitas Bērzpils vidusskolā par fizikultūras un militārās apmācības skolotāju, kur nostrādāja līdz 1992.gadam, kad devās pensijā.

Organizēja un kādu laiku vadīja vanadzēnu kopas Bērzpilī un Eglainē. Savukārt sportā J.Vaskinovičs izcīnīja ap 170 diplomas un balvas. 21 reizi bija čempions diskā mešanā, šķēpa mešanā, augstlēkšanā, tālēkšanā un vesera mešanā. Divreiz ieguva 3.vietu slēpošanā veterānu sacensībās. 1989.gadā Maskavā vieglatlētikas veterānu starptautiskajās sacensībās "Grand Praix" izcīnīja 1.vietu šķēpa mešanā un augstlēkšanā, kļūstot arī par PSRS čempionu. Tāpat J.Vaskinovičs vadīja sporta darbu vietējā kolhozā "Komunārs", vēlāk – padomju saimniecībā "Bērzpils". Pirmajā republikas padomju saimniecību spartakiādē "Bērzpils" komanda kopvērtējumā izcīnīja 3.vietu. Vēl pieredzējušais pedagoģs un sportists 2012.gadā piedalījās ikgadējās "Latvijas Sporta veterānu (senioru) savienības 49.pašvaldību sporta spēlēs", izcīnot zeltu vesera mešanā, bet sudrabu – šķēpmēšanas un augstlēkšanas disciplīnās.

Atmodas laikā J.Vaskinoviču ievēlēja par Latvijas Tautas frontes atbalsta grupas vadītāju Bērzpils vidusskolā. Organizēja Latvijas karoga iesvētīšanu un uzvilkšanu gan skolā, gan pie pagasta ēkas. 1998.gadā J.Vaskinoviču kā pedagoģu-sporta veterānu par nopelnīem Latvijas labā apbalvoja ar Triju Zvaigžņu ordeņa Zelta goda zīmi, bet 1999.gada 7.oktobrī viņš saņēma nacionālās pretošanās kustības dalībnieka statusu.

Mūžībā J.Vaskinovičs devās 2015.gada 31.janvārī.

No Balvu reģiona kultūrvēstures datu bāzes

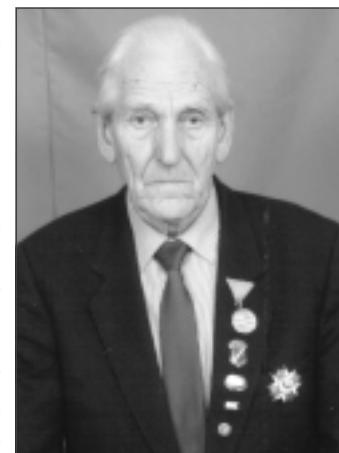

Foto - no personīgā arhīva

Balviem jāgatavojas nākamajai sezonai

Noslēgušies Latvijas Futbola federācijas organizētās "Dali Dali" 3.ligas reģionālie turniri, kam tagad seko finālsacensības ar tur iekļuvušajām spēcīgākajām komandām.

Ceturdaļfināla un pusfināla uzvarētāji tiks noskaidroti divu spēļu summā, bet finālā būs tikai viena spēle. Abas finālistes un trešās vietas ieguvēji nopelnīs tiesības 2025.gadā piedalīties "Altero.lv LIIGA" čempionātā. Savukārt "Dali Dali" 3.ligas regulārais turnīrs notika kopumā četrās zonās – Austrumu, Rietumu, Ziemeļu un Centra. Sacensībās startēja arī komanda "Balvi", kuras futbolisti cīnījās Austrumu zonā. Šajā zonā visas sezonas laikā bija izteikts trīs vienību pārvars, rezultātā finālsacensībās ar regulārajā turnīrā izcīnīto 1.vietu un 30 punktiem iekļūstot FK "Līvāni", kā arī FK "Krāslava/Daugavpils-2", kuri 12 spēles sakrāja 28 punktus un ierindojās 2.vietā. Finālturīnā neizdevās iekļūt FK "Kalupe" futbolistiem, kuri izcīnīja 27 punktus un no 2.vietas atpalika tikai par vienu punktu. Tīkmēr balvenieši septiņu komandu konkurencē ierindojās 7.vietā. Mūspuses futbolistiem 12 mačos trīs izcīnīti punkti – nevienas uzvaras, deviņi zaudējumi, trīs neizšķirti (vārtu attiecība: 6 – gūti, 42 – zaudēti vārti).

"Balvi" komandas galvenais treneris Jānis Zakarīts jau iepriekš sarunā ar laikrakstu "Vaduguns" norādīja, ka komandā tiek iespēlēti arī jaunie spēlētāji un skats vērsts uz nākotni. Dalība "Dali Dali" 3.ligā balveniešiem plānota arī nākamajā sezonā.

Regulārā turnīra tabula

Austrumu zona

		S	U	N	Z	GV	ZV	VA	P
1	FK LĪVĀNI	12	10	0	2	49	13	+36	30
2	FK KRĀSLAVA / DAUGAVPILS-2	12	9	1	2	38	10	+28	28
3	FK KALUPE	12	9	0	3	37	9	+28	27
4	PREIĻU BJSS	12	4	2	6	19	32	-13	14
5	FK LUDZA	12	4	1	7	21	38	-17	13
6	RĒZEKNES NSS / FK SAULES PUIKAS	12	2	1	9	17	43	-26	7
7	BALVI	12	0	3	9	6	42	-36	3

Riteņbraukšana

Startē Balvu un Gulbenes novadu sportisti

Uz starta – jaunākā paaudze! Līdz ar pieredzes bagātākiem velosipēdistiem riteņbraukšanas sacensībās startēja arī jaunākās paaudzes pārstāvji – topošie čempioni starp pieaugušajiem.

Foto - no personīgā arhīva

Lappusi sagatavoja A.Ločmelis

Šķilbēnu pagasta dabas parkā "Balkanu kalni" noslēdzies "Ziemeļlatgales Sporta centra" organizētais Balvu novada čempionāts riteņbraukšanā.

Viens no sporta pasākuma rīkotājiem Pēteris Vancāns stāsta, ka sacensībās piedalījās ne tikai Balvu novada riteņbraucēji, bet arī sportisti no Gulbenes. Tiesa, šoreiz sacensību dalībnieku skaits bija salīdzinoši neliels. Proti, uz starta līnijas stājās 19 sportisti, kuri par uzvarām cīnījās, sākot no 1,8 līdz pat 18 kilometru garās distancēs. Tīkmēr sīvākā cīja par medaljām izvērtās vīru vecuma grupā, kurā bija lielākais dalībnieku skaits. Rezultātā par uzvarētājiem savās vecuma grupās kļuva Arvis Mičs, Miks Langovskis, Rojs Circens, Renāte Baranovska, Gustavs Kairišs, Reinis Mičs, Jānis Circens, Imants Kairišs, Juris Kairišs un Ēriks Apšenieks. "Mazliet zēl, ka uz sacensībām kuplākā skaitā neieradās vietējie jaunieši un pieaugušie, lai gan ikdienā viņi bieži pārvietojas ar velosipēdu. Jebkurā gadījumā paldies sacensību dalībniekiem par atsaucību un piedalīšanos!" sporta pasākuma noslēgumā pateicās P.Vancāns.

Robežsardzē

Viļakas pārvaldei – sudraba godalgas

Foto – Valsts robežsardzes koledža

Foto – Valsts robežsardzes koledža

Un cik izveicīgs esī tu? Robežsargiem norīkojumu sacensībās bija jādemonstrē ne tikai dažadas zināšanas, bet arī veiklība. Tas viss Valsts robežsardzes amatpersonām nepieciešams arī ikdienā, pildot dienesta pienākumus.

Aizvadītas Valsts robežsardzes robežsargu norīkojumu sacensības, kurās ar lieliskiem panākumiem startēja arī Viļakas pārvaldes amatpersonas.

Valsts robežsardzes koledžas pārstāve Laura Puriņa stāsta, ka šīs sacensības mūsu valsts robežsargus pulcēja jau divdesmito reizi. Turklāt tas ir ļoti gaidīts pasākums katru gadu, kad robežsargi ne tikai sanāk kopā, bet arī pārbauda, pilnveido un nostiprina savas praktiskās iemaņas un profesionālās zināšanas, kas tiek pielietotas ikdienas darbā, veicot robežkontroli un imigrācijas kontroli. "Praktisko iemaņu pārbaudi komandas (trīs robežsargu sastāvā) veica desmit kontrolpunktos gan Valsts robežsardzes koledžā, gan arī mācību centra poligonā. Sacensību dalībniekiem bija jādemonstrē savas zināšanas dokumentu pārbaudē, atšķirot personu no tās, kas redzama dokumentos, kā arī bija jāatpazīst specifiski personu apliecinotu dokumentu aizsardzības elementi. Robežsargiem bija jāpielieto arī savas angļu valodas prasmes, jo viens no uzdevumiem bija saistīts ar personu intervēšanu uz robežas, izmantojot profesionālo terminoloģiju. Turklāt izpildāmie uzdevumi bija maksimāli pietuvināti reālajām situācijām uz valsts robežas. Protī, sacensību dalībnieki veica bīstamu personu aizturēšanu, izmantojot dienesta ieročus, kā arī pielietoja fizisko spēku un speciālos līdzekļus. Viens no uzdevumiem bija arī pirmās palīdzības sniegšana cietušajiem. Visbeidzot komandām bija jāparāda savas orientēšanās prasmes mežā ar izsniegtajiem speciālajiem līdzekļiem un jādemonstrē iemaņas, braucot ar dienesta auto pa bezceļiem un noteiktā laika veicot konkrētu uzdevumu. Savukārt sacensību noslēgumā to dalībnieki pildīja uzdevumus, kas saistīti ar fiziskās sagatavotības, spēku un izturības pārbaudi," stāsta L.Puriņa.

Foto – Valsts robežsardzes koledža

Par visiem veiksmīgi izpildītiem uzdevumiem komandām piešķira punktus, bet, tos apkopojot, tika noteikti uzvarētāji. Rezultātā Valsts robežsardzes robežsargu norīkojumu sacensībās triumfēja un 1.vietu izcīnīja Daugavpils pārvalde, 2.vietu un sudraba godalgas ieguva mūspuses robežsargi no Viļakas pārvaldes, bronzas medaļu vērtajā 3.vietā ierindojās Ludzas pārvalde, 4.vietā – Ventspils pārvalde, bet 5.vietā – Rīgas pārvalde.

Kaimiņnovadā

Konfiscē lielu daudzumu narkotiku

Pagājušajā nedēļā Valsts policija aizdomās par organizēta transnacionāla noziedzīga tīkla uzturētu nelegālu narkotiku rūpalu Alūksnes pusē aizturēja vairākas personas un konfiscēja lielu apjomu narkotiku, kā arī nepieciešamās vielas un aprīkojumu to ražošanai. Aizturēto personu vidū ir arī personas, kuras nav Latvijas valstspiederīgie. "Šobrīd jau var runāt par konfiscētu vairāk nekā vienu tonnu gatavās produkcijas un prekursoru, bet apjoms noteikti būs lielāks. Jāsagaida ekspertīzes, lai noteiktu precīzu izņemto vielu svaru un sastāvu. Vienlaikus ir skaidrs, ka tās ir sintētiskās narkotikas. Tāpat jāpiebilst, ka šī bijusi ilgstoša operācija, kurai atbalstu sniedzis arī Europolis. Vēršam arī uzmanību, ka jau kopš operācijas sākuma iedzīvotājiem nebija apdraudējuma, jo visas darbības notika koordinēti un kontrolēti. Saprotam gan vietējo iedzīvotāju, gan plāssaziņas līdzekļu interesi un satraukumu. Tomēr, ja vēlamies, lai policija sekmīgi apkaro organizēto narkomafiju, aktīvas operācijas laikā, kad notiek kratišanas un citas procešuālās darbības, plašāka informācija nevar tikt sniegtā," skaidro likumsargi.

Šobrīd aizvien turpinās kriminālprocesuālās darbības un izmeklēšana, tāpēc no plašākiem komentāriem Valsts policija atturēsies. Tomēr drizumā, kā sola likumsargi, par šo vērienīgo operāciju sabiedrība noteikti tiks informēta plašāk.

Informē ugunsdzēsēji

Deg divi traktori

27.septembrī pulksten 20 ugunsdzēsēju glābēju palīdzība bija nepieciešama Balvu pagastā, kur dega divi traktori 11 m² platībā.

Deg dzīvoklis, evakuē cilvēkus

2.oktobrī pulksten 22.53 ugunsdzēsēji glābēji devās uz Kalna ielu Balvos, kur vienstāva dzīvojamajā mājā bija izcēlies ugunsgrēks. Ierodoties notikuma vietā, konstatēts, ka deg dzīvoklis 55m² platībā, bet liesmas jau bija izplatījušās uz jumtu, kas dega 55m² platībā. Pirms ugunsdzēsēju glābēju ierašanas no ēkas evakuējās pieci cilvēki. Savukārt no blakus esošā dzīvokļa tika izglābts un Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta darbiniekiem nodots viens cilvēks. Pulksten 2.26 ugunsgrēks likvidēts.

Šoreiz ar zaļu krāsu

Atkal kēpājas ar okupantu simboliku

29.septembrī Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Ziemellatgales iecirkņa amatpersonas saņēma informāciju, ka Rugāju pagastā, autoceļa "Ruduki – Medņi" posmā, uz divām ceļa zīmēm ar zaļu krāsu uzziņēti burti 'Z'. Uzsākts administratīvā pārkāpuma process.

Jāpiebilst, ka šis mūspusē neilgā laikā ir jau otrs šāds reģistrētais gadījums. Protī, jau 4.septembrī Valsts policija saņēma informāciju, ka Rugāju pagasta Medņos, pirms abiem tiltiem, uz astoņām ceļa zīmēm ar zilu krāsu uzziņēti 'Z' burti. Kā zināms, burti 'Z' un 'V' uzskatāmi par totalitārā režīma slavinošiem simboliem jeb Krievijas bruņoto spēku lietotām pazīšanas zīmēm pēc šīs valsts iebrukuma Ukrainā 2022.gada februārī. Latvijā un vairākās citās Eiropas Savienības valstīs šie simboli pielīdzināti atbalstam un attaisnojumam Krievijas agresijai Ukrainā un to izrādišana sabiedriskās vietās ir sodāma. Krievijas režīma pretinieki burtu 'Z' pielīdzina nacistu svastikai. Tikkām pašā Krievijā par necieņas izrādišanu pret šo simboliku piemēro naudas sodus.

Informē policija

Ar velosipēdu – kunga prātā

2.oktobrī Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Ziemellatgales iecirkņa amatpersonas konstatēja, ka Balvu novadā, ceļa posmā "P47 Balvi – Kapūne", 1980.gadā dzimis vīrietis vadīja velosipēdu 2,36 promiliu alkohola reibumā. Uzsākts administratīvā pārkāpuma process.

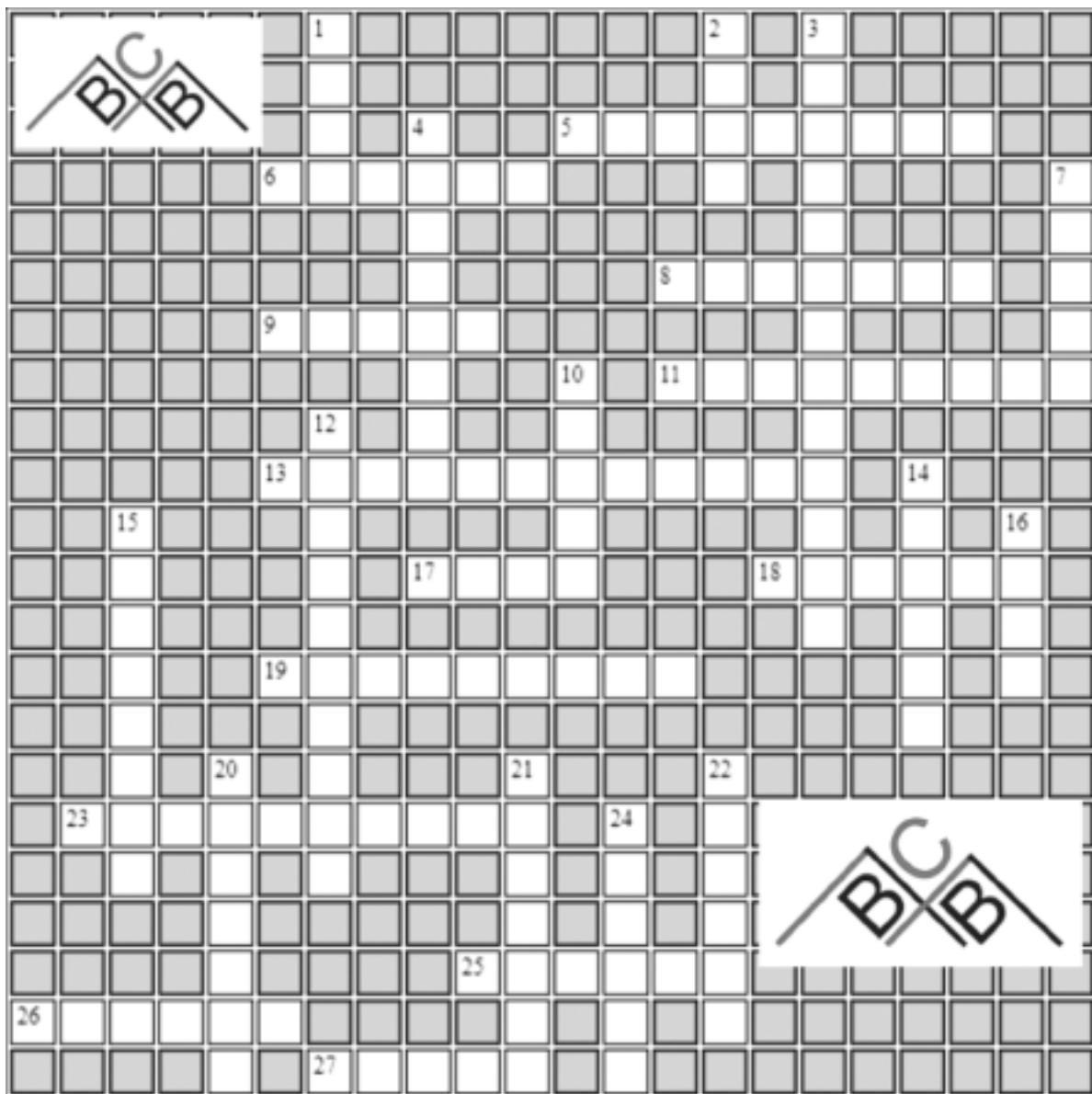
6.oktobrī Valsts policijas darbinieki konstatēja, ka 1980.gadā dzimis vīrietis Baltinavas pagastā vadīja velosipēdu 1,70 promiliu alkohola reibumā. Uzsākts administratīvā pārkāpuma process.

Kopumā no pagājušās piektīnadienai līdz svētdienai (ieskaitot) Ziemellatgales iecirknī (Balvu, Ludzas, Rēzeknes, Preiļu novados) reģistrēti 168 notikumi. Fiksēti 17 ceļu satiksmes negadījumi un 243 administratīvie pārkāpumi ceļu satiksmes jomā (no tiem četri – par agresīvu braukšanu, bet 85 – par ātruma pārsniegšanu). Reģistrētas arī divas zādzības no mājokļiem.

Lappusi sagatavoja A.Ločmelis

Prātnieks 10. kārtā

Atbildes uz konkursa jautājumiem gaidīsim līdz nākamā mēneša pirmajam datumam Balvu Centrālajā bibliotēkā, zvanot uz tālrungi 64522111 vai elektroniski uz e-pastu: agnija@balvurcb.lv

Vertikāli

- Cilvēka morālā, estētiskā vērtība.
- Oktobra mēneša autore Zvaigznes grāmatnicās (uzvārds).
- Dažādi vitamini, minerālvielas un fermenti, kas aizsargā organismu no brīvo radikāļu veidošanās.
- Amerikāņu izgudrotājs, kurš izgudroja pirmās austiņas (uzvārds).
- Koks ar baltu mizu.
- Zivs, kurai var lūgt izpildīt vēlēšanos.
7. oktobra vārda dienas gavīnieks.
- Izplatīts nokrišņu veids rudenī.
- Sausākais tuksnesis pasaule (atrodas Dienvidamerikā).
- Kā vēl latvieši dēvē oktobra mēnesi?
20. 2007. gadā Briežuciemā izveidotas bērnu un jauniešu folkloras kopas nosaukums. Pēdējos gados 5 muzikantes darbojas kā muzikāla kopa-kapela.
- Latvijas Leļļu teātra leļļu meistars, izgatavotājs (uzvārds).
- Populārākais simbols Halovīnā.
- Grāmatas "Par vēlu atmodai" autors (uzvārds).

Horizontāli

- Kāda diena svinama 5. oktobrī?
- Cik muskuļu ir cilvēka mēlei?
- Ala Jaunzēlandē, kuras griešus klāj dzīvo organismu kopums, kam piemīt spēja spīdēt.
- Latvijā sastopamais bruņurupucis – rets, aizsargājams, iekļauts Latvijas Sarkanajā grāmatā.
- Instruments novērošanai virs, ap, caur objektu, šķērsli, stāvokli, ja nav iespējams no pašreizējās pozīcijas veikt tiešu objekta apskati.
- Pīpes koks jeb...
- Paliela, pabieza maizes šķēle.
2015. gadā šī folkloras kopa ar kopas muzikantiem izdevusi mūzikas disku "Teic, māmena, tu dzīsmiņas".
- Dienvidastrumu Āzijā augošs augsts ziepjkoku dzimtas tropu koks.
- Grāmatas "Sveika, skaistulīt!" autore (uzvārds).
- Latviešu rudens gadskārtu svētki un gada augļīgas daļas aizvadīšanas svētki.
- Kur 22. septembrī norisinājās tradicionālais Miķeļdienas tirgus (atrodas Gulbenes novadā)?
- Šķidrums, bez kura nevar pastāvēt dzīvība ne uz Zemes, ne ārpus tās.

9. kārtas atbildes

Vertikāli

- Zilonis.
- Numernes valnis.
- Dezininformācija.
- Tēva.
- Kartupelis.
- Placebo.
- Jupiters.
- Apanāža.
- Samtenes.
- Bruksisms.
- Ludza.
- Kurmis.
- Zajā.
- Čaga.

Horizontāli

- Zinību.
- Celuloze.
- Deformācija.
- Septembris.
- Debesskrāpis.
- Raža.
- Sakartvelo.
- Mendeļejeva.
- Valču dzirnavās.
- Heigs.
- Rukšāne.
- Oksimels.
- Viljaka.

Pareizās atbildes iesūtījuši: B.Logina, A.Ločmele, E.Barkāne, A.Ruduks, Ā.Zeltkalne, J.Pošeika, I.Homko, L.Mežale, Z.Pulča, V.Ločmele, Ľ.Baranova, Z/S "Riekstiņi" ofisa meiteņes.

Balvu no apgāda "Zvaigzne ABC" saņem Z/S "RIEKSTIŅI" OFISA MEITENES no Baltinavas. Balvu var saņemt Balvu Centrālajā bibliotēkā.

Balvu novada domē

2.OKTOBRA ĀRKĀRTAS SĒDES LĒMUMI

Nosaka atalgojumu

Deputāti apstiprināja vispārējās, profesionālās un profesionālās ievirzes izglītības iestāžu vadītāju mēneša darba algas likmes pirms nodokļu nomaksas: Balvu Valsts ģimnāzijas direktoram – EUR 1 869, nosakot arī piemaksu 10 % apmērā no darba algas; Viļakas vidusskolas direktoram – EUR 1 869; Balvu Profesionālās un vispārizglītojošās vidusskolas direktoram – EUR 2 095; Baltinavas vidusskolas direktoram – EUR 1848; Rugāju vidusskolas direktoram – EUR 1 903; Rekavas vidusskolas direktoram – EUR 1 903; Balvu sākumskolas direktoram – EUR 1 923; Bērzpils pamatskolas direktoram – EUR 1848; Tilžas pamatskolas direktoram – EUR 1 848; Stacijas pamatskolas direktoram – EUR 1 815; Eglaines pamatskolas direktoram – EUR 1 815; Balvu Mūzikas skolas direktoram – EUR 1 923; Balvu Mākslas skolas direktoram – EUR 1 869; Balvu Sporta skolas direktoram – EUR 1 977; Balvu novada Bērnu un jauniešu centra direktoram – EUR 1764; Balvu pirmskolas izglītības iestādes "Sienāzītis" vadītājam – EUR 1 815; Balvu pirmskolas izglītības iestādes "Pilādzītis" vadītājam – EUR 1817; Kubulu pirmskolas izglītības iestādes "Ieviņa" vadītājam – EUR 1633 par 0,9 likmēm; Bērzkalnes pirmskolas izglītības iestādes vadītājam – EUR 1633 par 0,9 likmēm; Viļakas pirmskolas izglītības iestādes "Namiņš" vadītājam – EUR 1815.

Sadala valsts finansējumu

Apstiprināja mērķdotācijas sadalījumu Balvu novada pašvaldības pamatzglītības un vispārējās vidējās izglītības iestāžu pedagogu darba samaksai un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām no 2024.gada 1.septembra līdz 31.decembrim 1 600 952,00 euro apmērā: Balvu Valsts ģimnāzijai – EUR 245 140; Balvu Profesionālajai un vispārizglītojošajai vidusskolai – EUR 125 092; Baltinavas vidusskolai – EUR 81252; Rekavas vidusskolai – EUR 107 368; Rugāju vidusskolai – EUR 124 176; Viļakas vidusskolai – EUR 173 128; Balvu sākumskolai – EUR 318 908; Bērzpils pamatskolai – EUR

52040; Eglaines pamatskolai – EUR 110 432; Stacijas pamatskolai – EUR 106 624; Tilžas pamatskolai – EUR 156 792.

Apstiprināja arī mērķdotācijas sadalījumu Balvu Profesionālās un vispārizglītojošās vidusskolas profesionālās pamatzglītības, arodizglītības un profesionālās vidējās izglītības programmu pedagogu darba samaksai un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām no 2024.gada 1.septembra līdz 31.decembrim 86 516 euro apmērā: Bērzkalnes pirmskolas izglītības iestādei – EUR 8 768; Kubulu pirmskolas izglītības iestādei "Ieviņa" – EUR 4 452; Viļakas pirmskolas izglītības iestādei "Namiņš" – EUR 360; Baltinavas vidusskolai – EUR 24 152; Rekavas vidusskolai – EUR 20 016; Rugāju vidusskolai – EUR 9 180; Viļakas vidusskolai – EUR 2 928; Bērzpils pamatskolai – EUR 24 072; Eglaines pamatskolai – EUR 3 772; Tilžas pamatskolai – EUR 23 924; Balvu Mūzikas skolai – EUR 4080; Balvu Mākslas skolai – EUR 3264.

lespēja

Aicina pieteikt pretendentus apbalvošanai

18.novembrī svinēsim Latvijas Republikas proklamēšanas gadadienu. Svinīgā sarīkojuma laikā, lai apzinātu un godinātu fiziskas personas par ieguldījumu un sevišķiem nopelnīniem Balvu novada labā, tiks pasniegti Balvu novada domes Atzinības raksti. Tāpēc tiek izsludināta pretendantu pieteikšana apbalvojumam.

Atzinības raksts tiek piešķirts par nopelnīem Balvu novada labā, par pilsonisko un sabiedrisko aktivitāti, ieguldījumu kultūras, izglītības un saimnieciskajā darbā, kā arī novada attīstībā kopumā, pozitīva novada tēla veidošanu un novada vārda popularizēšanu, sasniegumiem starptautiskajos un valsts mēroga pasākumos. Apbalvojumu var piešķirt ne tikai Balvu novada iedzīvotājiem, bet arī citu Latvijas pašvaldību iedzīvotājiem un citu valstu pilsoņiem, kuriem ir nopelni Balvu novada labā.

Izvirzot kandidātus apbalvojuma saņemšanai, pieteicējam līdz 10.oktobrim ir jāiesniedz rakstisks pieteikums.

Lappusi sagatavoja E.Gabranovs

Saudzēsim redzi

Acu sausums – bieži sastopama problēma

Ilgstoša lūkošanās datora ekrānā nenoliedzami var veicināt sausās acs sindromu, tomēr ir jāņem vērā, ka acu sausumam var būt arī citi iemesli, ko noteikti ir vērts noskaidrot pie oftalmologa. Pirmā palidzība – acu mitrināšana.

"Cilvēki sūdzas par acu sausumu un aptiekā lūdz kādu lidzekli, lai to mazinātu. Jā, tādi ir pieejami – var mēģināt lietot mitrinošus pilienus. Tie mēdz būt ar atšķirīgu sastāvu un konsistenci, kā arī iedarbības laiku. Tomēr atgādinu, svarīgi būtu precīzēt iemeslu, kādēļ ir radies acs sausums, jo to var izraisīt gan darbs pie datora, gan arī citi iemesli, piemēram, kāda slimība, novecošana, noteiktu mikroelementu trūkums vai hormonālās izmaiņas," stāsta farmaceite, aptiekas vadītāja LINDA FEVRAJĒVA.

Kas asarās ir tik īpašs un svarīgs?

"Par sausās acs sindromu varam domāt, kad asaru ir par maz vai tās ir nekvalitatīvas," saka IRINA KORNILOVA, oftalmoloģe, un skaidro, kāda ir asaru loma un kādēt tā ir tik svarīga. "Asarām ir nozīmīgas funkcijas – tās piegādā radzenei skābekli un barības vielas, un tās ir arī kā barjera starp acs virsmu un plakstiem. Asaru plēvīte sastāv no ūdeņainā slāņa, kā arī lipīdu slāņa, kas stabilizē asaru plēvīti starp mirkšķināšanas rezīem un aizkavē tā iztvaikošanu. Savukārt kausveida šunas ražo sekrētu, kas nodrošina acs imūno aizsardzību. Ľoti svarīgs ir asaru sastāva līdzvars, ja tā nav, acs būs sausa. Dažkārt, ja, piemēram, pietiekami daudz nelieto šķidrumu, var samazināties ūdeņainā daļa. Tas var notikt arī tad, ja pacientam ir hroniska autoimūna reimatiska slimība, ja ir hormonālās izmaiņas, endokrīnā vai cita slimība. Lipīdu slāņa darbības problēmas var rasties, piemēram, ja ir cukura diabēts, rozācija vai plakstu malas iekaisums. Savukārt, ja normāli nedarbojas kausvieda šunas, acis ir vairāk pakļautas dažādām infekcijām."

Kādēl acis izzūst?

Irina Kornilova norāda, ka pēdējos gados patiešām par acu sausumu bieži sūdzas jauni cilvēki, kuri daudz laika pavada pie datora un viedierīcēm. "Kādreiz šī problēma skāra galvenokārt hronisku slimību pacientus, kuri lietoja noteiktus medikamentus, kā arī sievietes, kas piedzīvojušas hormonālās izmaiņas grūtniecības vai menopauzes dēļ. Tomēr sausas acs sindromam var būt dažādi iemesli."

Dators, viedierīces un vide

Pašlaik ar datoriem strādājošajiem acs sausums ir izplatīts

sindroms, un nereti vainojama pašu attieksme – pārāk garas darba stundas, neievērojot atpūtas pauzes.

Svarīga ir arī vide, piemēram, pārlieku sauss vai kondicionēts gaiss un putekļi var palielināt acs sausuma risku.

■ Kosmētika

Oftalmoloģe iesaka rūpīgi izvelēties sejas kopšanas līdzekļi, ar ko noņem acu kosmētiku, un vērš uzmanību uz to, ka dažādi skaistumam paredzēti papildu elementi, piemēram, mākslīgās skropstas, arī var izraisīt acs sausumu.

■ Kontaktlēcas un brilles

Svarīgi, vai lasot un strādājot pie datora, tiek izmantotas šīm darbībām piemērotas brilles. Arī nepareizi lietotas kontaktlēcas (tās ilgstošā darbā pie datora nav ieteicamas) var būt par iemeslu acs sausuma sindromam. Oftalmoloģe skaidro, kāpēc tā notiek: "Koncentrējot skatienu uz datora monitoru, acis retāk tiek mirkšķinātas, tātad nav pienācīgi mitrinātas. Ja acis ir kontaktlēcas, tad, kad acis pamirkšķinām, kontaktlēca virzās pa sausu acs virsmu, kā rezultātā var veidoties mikrotraumas, kas savukārt rada iekaisuma risku.

■ Mikroelementu trūkums organismā

Nepietiekams noteiktu acu veselībai svarīgu mikroelementu daudzums organismā arī var būt sausas acs sindroma iemesls. Jāpievērš uzmanība uzturam, lai tas ir pilnvērtīgs, sabalansēts un nodrošinātu organismu ar visām nepieciešamajām uzturvielām. Dažkārt zināmu ietekmi var atstāt diētas maiņa, arī vielmaiņas traucējumi.

"Ja cilvēks ir vegāns, būtu svarīgi konsultēties ar ārstu par to, kā uzņemt un ar ko aizvietot tās uzturvielas, ko parasti uzņem ar dzīvnieku valsts produktiem," norāda oftalmoloģe.

Kad noteikti apmeklēt oftalmologu?

Lūk, vairāki iemesli, kuru dēļ ir noteikti jādodas pie speciālista!

■ Diskomforts acīs ietekmē ikdienas aktivitātēs.

■ Naktī pamostoties, nevar atvērt plakstiņus, tie ir *pielipuši* acs virsmai.

■ Acu sausuma dēļ pasliktinās redze.

Kā acis izmeklē?

Acs izmeklēšana ir svarīga, lai noteiktu pareizu diagnozi un piemērotu terapiju. Dažkārt nav vajadzīgas zāles, bet tai, piemēram, pietiekamā daudzumā ikdienā dzert ūdeni, mitrināt telpās gaisu, strādājot ar datoru, ik pa laikam atpūtināt acis, biežāk uzturēties ārā, svaigā gaisā. Oftalmoloģe skaidro, – lai noteiktu diagnozi, balstoties uz pacienta sūdzībām un slimības vēsturi, parasti nozīmē atbilstošako

izmeklējumu. Metodes ir dažadas: Var izmeklēt acu priekšējo daļu, plakstiņus. Izmantojot epiteliju šūnu krāsošanu, var veikt acs virsmas apskati un novērtēšanu. Ir iespējams veikt dažādus asaru testus. Oftalmologa rīcība ir arī tests, ar ko izvērtēt asaru sekrēciju.

Asaru plēves lipīdu slāņa analīzi iespējams veikt ar interferometriju – diagnostikas ierīci, kas ļauj noteikt lipīdu slāņa biezumu uz radzenes, kā arī meibogrāfiju – tā var atklāt hroniskas izmaiņas dziedzeros, kas rāzo lipīdus. Ir arī mirkšķināšanas novērtējuma tests – ar tā palidzību var noskaidrot mirkšķināšanas biezumu un kvalitāti.

Ko darīt, pirms tiec pie acu ārsta?

Farmaceite Linda Fevrajeva iesaka lietot mitrinošus acu pilienus. "Ja acis ir sausas, nogurušas, aptiekā var iegādāties acu pilienus, turklāt piedāvājums ir plaš – gan "parastas mākslīgās asaras", gan pilieni, kas satur, piemēram, hialuronskābi, dekspantenolu, A vitamīnu un citas acu plēvītes saglabāšanu veicinašas vielas. Pie izteiktiem graušanas un acu apsārtuma simptomiem parasti mitrinošus pilienus lieto trīs - četrās reizes dienā. Acu pilieni mēdz būt ar vai bez konservantiem. Ja acis ir jutīgas, ieteicams izvelēties mitrinošos pilienus bez konservantiem. Ja lieto kontaktlēcas, tas jāizstāsta farmaceitam un jānoskaidro, vai konkrētie pilieni būs piemēroti. Acu pilieniem atšķiras arī konsistence – jāņem vērā, ka gēla konsistences pilieni ir biežāki un, tos lietojot, pirmajā brīdi redze būs miglaina."

Acis ir ārkārtīgi svarīgs orgāns un par to veselību jārūpējas laikus, ievērojot atbilstošu redzes higiēnu (atpūtinot acis, mitrinot gaisu, dzerot pietiekami daudz ūdens, ejot pastaigās utt.) katru dienu.

L.RIBKINSKA, "Repharm" komunikācijas direktore

Informē Valsts meža dienests

Sākusies dzinējmedību sezona

Šī gada 1.oktobri sākusies kārtējā dzinējmedību sezona, taču Valsts meža dienests aicina medniekus izvērtēt nepieciešamību doties dzinējmedībās jau pašā sezonas sākumā, kamēr pamežs ir lapotā stāvokli un mežā sastopams liels ogotāju, sēnotāju un atpūtnieku skaits.

Katrā gadu 1.oktobrī sākas dzinējmedību sezona – tās laikā ir atļauts rīkot kolektīvās medības, kad dzinēji trokšņojot dzen medijumu pretim mednieku linijai. Medību laikā ir atļauts nomēdit noteiktu skaitu un sugu medijamo dzīvnieku atbilstoši izsniegtajām medību atļaujām.

Valsts meža dienests vērš uzmanību uz to, ka šobrīd pameža lapojuma dēļ ir ierobežota redzamība, tādēļ medniekiem jāizvērtē nepieciešamība doties dzinējmedībās jau pašā sezonas sākumā un jābūt pastiprināti uzmanīgiem. Medniekiem jāatceras, ka mežā var atrasties arī citi cilvēki – ogotāji, sēnotāji

un atpūtnieki. Visi meža apmeklētāji ir aicināti rūpēties par savu drošību, piemēram, doties uz mežu spilgtā, labi pamanāmā apģērbā, kā arī netuvoties šāvieniem un dzinēju radītajiem trokšņiem.

Dzinējmedības ir atlautas katru dienu no saullēkta līdz saulrietam, to sezona ilgs līdz nākamā gada 31.martam, izņemot mežacūku un staltbriežu dzinējmedības, kas ilgs līdz 31.janvārim.

Drošības prasības dzinējmedību laikā

Neraugoties uz to, ka medniekiem ir jāievēro stingras drošības prasības, visvairāk pārkāpumu Valsts meža dienests konstatē tieši dzinējmedību laikā. Starp biežākajiem medību drošības noteikumu pārkāpumiem un nelaimes gadījumu cēloniem ir pielādēta šaujamieroča pārnēšāšana, pārvadāšana un nevērīga apiešanās ar ieroci. Par drošības prasību pārkāpumiem medībās piemērojama administratīvā atbildība.

Pirms dzinējmedību sezonas sākuma Valsts meža dienests aicina medniekus atkārtot medību drošības prasības un apzināties, ka par to ievērošanu medību laikā ir atbildīgs ikviens medību dalībnieks. Obligāti jāievēro noteiktas drošības prasības, tostarp, šaut tikai pa skaidri redzamu un atpazītu mērķi, nešaut pa mednieku līniju, ievērot noteiktos šaušanas sektorus, patvarīgi nepamest savu vietu uz mednieku līnijas un uzmanīgi apieties ar ieročiem. Ierocis drīkst būt pielādēts tikai tad, kad mednieks nostājies savā vietā uz mednieku līnijas, bet visā pārējā laikā (tai skaitā pārgājenos un pārbraucienos) tam obligāti jābūt izlādētam. Medniekiem ir aizliegts tēmēt un šaut cilvēku, mājdzīvnieku, transportlīdzekļu, ēku

un ceļu virzienā. Tā kā var gadīties situācijas, kad stobrā tiek aizmirsta patrona, ieroča stobru nekad nedrīkst vērst pret objektu, ko nevēlas sašaut. Mednieki medību laikā nedrīkst būt alkoholisko vai kādu citu apreibinošo vielu ietekmē. Dzinējmedību laikā kā medniekiem, tā dzinējiem jāvalkā spilgtas krāsas apģērba elementi, piemēram, vestes, jakas vai cepures, kas padara cilvēku viegli pamanāmu. Visas šīs prasības medniekiem jāievēro pašiem un jāpieprasā, lai tās ievēro arī pārējie dzinējmedību dalībnieki.

Nomedīto dzīvnieku reģistrācija

Valsts meža dienests atgādina, ka dzinējmedībās nomedītos dzīvniekus nepieciešams reģistrēt mobilajā lietotnē "Mednis". Tas aizstāj gan fiziskos savilcējus, gan pienākumu sagatavot un iesniegt atskaites par savilcēju izmantošanu un nomeitājiem dzīvniekiem. Medījuma reģistrēšana lietotnē "Mednis" ir uzskatāma par "atlaujas norakstīšanu", bet reģistrētās informācijas nosūtīšana uz Meža valsts reģistru – par "trešā pielikuma iesniegšanu".

Dzinējmedību laikā nomedīto dzīvnieku var reģistrēt ikviens mednieks, kurš to nomedījis. Galvenais ir dzīvnieka reģistrēšanas fakts lietotnē "Mednis". Taču medību kontroles laikā medību vadītājam jāspēj uzrādīt informāciju par lietotnē "Mednis" nomedīto dzīvnieku reģistrāciju. Tādā veidā medību kontroles laikā pie medību vadītāja jāatrodas katram medniekam, kurš lietotnē "Mednis" reģistrējis medījumu.

Iespējamais risinājums dzinējmedību organizācijas atvieglošanai – nomedītos dzīvniekus centralizēti reģistrē tikai viens, divi vai vairāki mednieki ar administratora tiesībām.

Pērk

SIA "Kauzers", mežizstrādes uzņēmums ar 25 gadu pieredzi, pērk ipašumus ar mežu vai cirsmas. Tālr. 25674659.

Līdzjūtības

...skumas starp rudens dzeltenām lapām

Uz pēdējām asterēm krit.

Skumis ir atvadu lietus

Pat tad, kad saule spīd. (H.Skuja)

Izsakām patiesu līdzjūtību Līgai

Annuškānei, BRĀLI mūžīgā mierā pavadot.

BPVV kolektīvs

Un mana dvēsele ar meža šalkām
Te paliks, mirgojot ar rasu tiru,
Ar zvaigžņu ceļu meklētāju alkām,
Un visu to, ko aiziedams sev turēju
par mīlu. (A.Garančs)

Mūsu klusa un patiesa līdzjūtība
Līgai Annuškānei, BRĀLI mūžības
celā pavadot.

Sprudzānu, Bukovsku, Maču
ģimenes, Diāna

Kad krāšnie ziedi klāj māmiņas
RITAS LOGINAS kapu kopīnu,
patiesa līdzjūtība meitai Ilzei un
tuvniekiem sāpu brīdi.
Gajina Andrukele

Tai tālajā plavā, kur atmiņas zied,
Tur mani jūs vienmēr satiksiet.

(I.Rudene)

Mūsu patiesa līdzjūtība Līgai
Lāčaunieci ar ģimeni, TĒTI
mūžībā pavadot.
Bukovsku ģimene

Nu mūžs ir noslēdzies,
Stāv ozols pagalmā un skatās,
Kā aiziet tēvs caur vārtiem
Savās mūža takās. (J.Rūsiņš)
Skumju un atvadu brīdi mūsu
visdziļākā līdzjūtība Līgai
Lāčaunieci un pārējiem
tuvniekiem, TĒVU, SIEVASTĒVU,
VECTĒVU, VECVECTĒVU mūžībā
pavadot.

Nora, Normunds

Tukša paliek lauku sēta,
Klusa paliek istabīņa.
Apklusuši tēva soļi,
Nav vairs tēva padomīja.
Izsakām visdziļāko līdzjūtību Līgai
Lāčaunieci, TĒVU mūžībā
pavadot.
Kubulu PII "leviņa" kolēgi

Dusi saldi zemes rokās,
Lai tev sapņu nepietrūkst.
Mielas rokas ziedus noklās
Un tev silti vienmēr būs.
(A.Straube)

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Ninai
Vinogradovai ar ģimeni, milo
BRĀLI mūžības celā pavadot.
Limanānu ģimene, Viķsnīnu ģimene,
Ludmila, Ainis, Janina

Dažādi

No akas līdz mājai iemontē
ūdensvadu, izvada kanalizāciju.
Tālr. 25685918.

Pievēr smilti, granti, šķembas.
Tālr. 25685918.

Spiezām, karsējam, iepakojam
ābolu sulu Kubulos.
Tālr. 27004732.

Pārvietojamā lentzāga pakalpojumi.
Tālr. 28470671.

Sākta rezervācija kucēniem
(labradora - vācu aitu sunu
krustojums), reģistrēti. Vīlakā.
Tālr. 26533445.

Paziņojums

KAPU SAKOPŠANAS TALKA:
RANGUČU kapos
12.oktobrī plkst. 10.00.
SUDARBES kapos
17.oktobrī plkst. 10.00.

Pārdod

Pārdod trušus. Tālr. 26331440.

Skaldita malka.
Cena 40 EUR/berkubā. Piegādes
apjoms līdz 7 berkubiem. Ir sausā.
Tālr. 25543700.

Pārdod skalditu malku.
Tālr. 26550272.

Pārdod sausu, skaldītu malku
ar piegādi.
Tālr. 29166439.

Pārdod lopbarībai: runkuļus,
cukurbieties, burkānus, kartupeļus,
graudus. Ar piegādi.
Tālr. 25442582.

**Z.s "Strautiņi"
iepērk mājlopus.**
Samaksa tūlitēja. Labas cenas.
Tālr. 29411033.

Craftwood pērk meža ipašumus,
cena no 1500-10000 EUR/ha.
Tālr. 26360308.

Skaistā pēcpusdienas
pasākuma BĒRZPILS
PAGASTA SENIORU liels
PALDIES vadītāji Ivetai,
Renātei par viesmīlīgo
apkalpošanu, galdu kālšanu,
šoferim Valdim, dāmu
muzikālajai apvienībai
"AMMA".
Lai visiem veiksme,
veselība, Dievpaligs arī
turpmāk!

Informē Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde**Aicina vecākus savlaikus noformēt dokumentus bēriem rudens ceļojumiem**

Tuvojoties skolēnu brīvlaikam, kad iedzīvotāji nereti dodas ārvalstu ceļojumos, Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde (turpmāk – Pārvalde) aicina vecākus savlaikus noformēt personu apliecināšanas dokumentus bēriem, kā arī pašiem laikus pārbaudīt savu dokumentu derīguma termiņu.

Šķērsojot Latvijas robežu, derīgiem personu apliecināšiem dokumentiem – pasei vai eID kartei – **obligāti** jābūt katram ģimenes loceklim neatkarīgi no vecuma. Bērna dzimšanas apliecība nav personu apliecināšanas dokumenti.

"Aicinām dokumentus bēriem noformēt savlaikus, lai ceļošana uz ārvalstīm nesagādātu liekas raizes," mudina Pārvaldes priekšniece MAIRA ROZE.

Noformējot dokumentus bēriem, vecākiem jāņem vērā četras svarīgas lietas!

Pirmkārt, noformējot dokumentus, bērnām līdz 13 gadu vecumam ar vecākiem obligāti nodaļā jāierodas tikai vienu reizi – vai nu personu apliecināša dokumenta noformēšanas, vai saņemšanas laikā, bet, sākot ar 14 gadu vecumu, bērnām pašam obligāti jāierodas saņemt savu personu apliecināšu dokumentu.

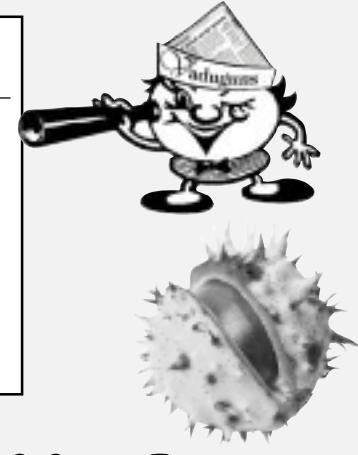
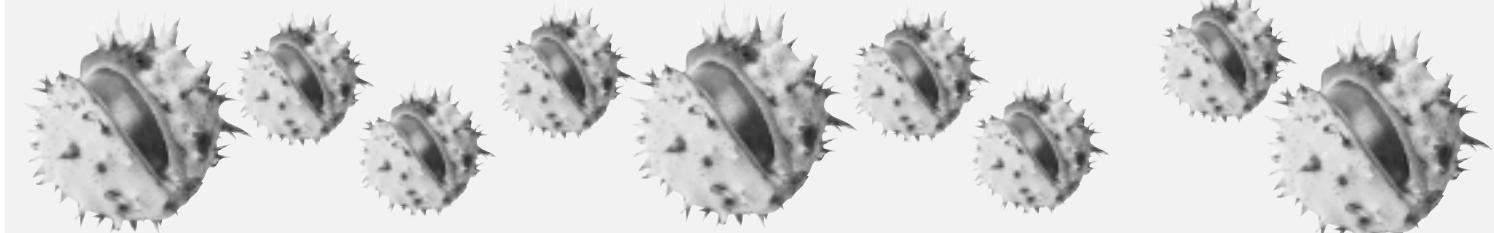
Otrkārt, ja bērnu iespējams nofotografēt (t.i., tas patstāvīgi sēž un noteiktajā brīdi ļaujas fotografiēties), fotografēšana notiek Pārvaldes nodaļā. Ja bērna fotografēšana nav iespējama, iekļaušanai personu apliecināšajā dokumentā jāiesniedz fotodarbnīcā izgatavota fotogrāfija.

Treškārt, noformējot dokumentus bērnām, vecākam jāuzrāda savs personu apliecināšais dokuments, kā arī jāiesniedz bērna iepriekšējais personu apliecināšais dokuments, ja tāds bijis izsniegs.

Ceturtkārt, ja vecāka pasē paredzēts ierakstīt bērnu, tā būs jāatstāj nodaļā uz 10 darba dienām. Ja ir vēlme veikt pasē ierakstu par bērnu, aicinām to lūgt izdarīt klientu apkalpošanas speciālistam jau dokumenta noformēšanas brīdī, lai šī procedūra nebūtu jāveic vēlāk.

Turpinās preses abonēšana 2025.gadam**"Vaduguns" abonēšanas cenas 2025.gadam (EUR)**

FIZISKĀM PERSONĀM	1 mēnesis	3 mēneši	6 mēneši	12 mēneši
2024.gada 12 mēnešu abonentiem	7,70	23,00	46,00	85,40

Abonē *Vaduguni redakcijā!***Radās neskaidrības, zvani – tālr. 26161959.**

e-pasts: vaduguns@apollo.lv
mājaslapa: vaduguns.lv

Datorsalikums-

SIA "Balvu Vaduguns",

R.KACĒNS

Iespīsts SIA

"Poligrāfijas grupa

Mūkusala", Rīgā,

Mūkusalas 15A

Tirāža – 2015